

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT

FOR FRIMERKESAMLERE

Utgitt av NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: JARLE O. STENS DAL

Redaksjonens adr.: Postboks 46, Høvik

NR. 5-6

MAI-JUNI 1950

9. ÅRG.

De østerrikske frimerkers 100-årsjubileum.

Av Dr. Alexander Kalmar.

Nå trer også Østerrike inn i den krets av nasjoner som kan se tilbake på sine frimerkers 100-årige beståen. Den 1. juni 1850 var i Østerrike fødselsdagen for de små brogede lapper som opprinnelig bare tjente det formål at de skulle dokumentere betalingen av postgebyrene. Den enkle tegning nøyet seg med å framstille statsvåpenet; verdiene var tilpasset de viktigste postgebyrer.

Til tross for at frimerkene forekommer oss så selvfølgelig, ja så uunnværlige, så var de en epokegjørende nyhet, som ikke så lett slo igjennom, den gang de ble innført for 100 år siden.

Også i Østerrike varte det mange år før endelig Keiser Franz Joseph I den 25. september 1849 underskrev reformen om «Brief- und Fahrposttarife» og ved hvis ikraftsettelse frimerkene så dagens lys. Allerede i året 1836 hadde en statsfunksjonær i Agram (i Kroatia, som dengang tilhørte den ungarske krone, nå Jugoslavia) ved navn Laurentz *Koschier*, innsendt et forslag til kammeret i Wien om et «Briefpostmarkensystem», uten at dette dog vant bifall.

Året 1840 brakte Rowland Hills postreform i England og dermed verdens første frimerker. Det var særlig de erfaringer man hadde gjort med frimerker i England, Frankrike, Belgia og Bayern som beveget den østerrikske handelsminister baron *Bronck*, til å foreslå for keiseren at også Østerrike skulle innføre «Briefstempel», som han kalte det.

Det sto ikke megen tid til forføyning for forberedelsene. Man trøstet seg med at disse første merker bare skulle være provisoriske — provisorier som imidlertid var i bruk i hele 8 år.

På grunnlag av forskjellige, ennå i dag bevarte aktstykker, antar man at Dr. Johannes Jakob *Herz* er skaperen av det første østerrikske frimerke. Dr. Herz var først ansatt ved administrasjonen i Lemberg (tidligere kronlandet Galizien — nå Polen), men ble senere som råd i handelsministeriet — under hvilket postadministrasjonen dengang lå — sendt til hovedstedene i de land som allerede hadde innført frimerker: London, Bryssel og München.

Det utkast som tillegges ham, vant

Dr. Alexander Kalmar.

slett ikke bifall på alle hold, og den daværende direktør for «Hof- und Staatsdruckerei», Reg. Rat von Auer, uttalte seg temmelig nedsettende om utkastet. Til tross for dette mottok han ordre om «foreløbig å lage frimerkene etter de forelagte utkast».

I «Verordnungsblatt für Posten, Eisenbahnbetriebe und Telegraphen» av 27/4 1850 ble innkreving av brevporto gjennom frimerker kunngjort. I denne forordning blir publikum på det nøyeste forklart hvorledes de skulle benytte frimerkene: «ved å fukte det klebestoff som befinner seg på baksiden, festes merket midt på addressesidens øverste del. Rekommandasjonsgebyret avgjøres ved å klebe et 6 kreuzer merke på brevets seglside.»

Tegningen ble gravert i stål av Herman Tautenhayn. Den viser statsvåpenets dobbeltørn på skjold, derover keiserkronen, over palmeblad ser vi til venstre en laurbær, til høyre en eikegren. Oventil innskriften «K. K. Post-Stempel», nedentil i egen ramme verdi og myntenhet.

Da de østerrikske frimerker utkom i året 1850, var mynten de såkalte «Conventions-Münze», hvis Gylden var lik 60 Kreuzer. (Fra 1858 var 1 Gylden lik 100 Kreuzer.) Denne inndeling 1 : 60 var også grunnen til at frimerkene var inndelt i

ark à 60 merker. Trykkarket besto av 4 plater, hver med 8 x 8 merker. For derfor å komme til et antall av 60 merker, ble der på de 4 ledige felter i hver plate trykt et Andreaskors. Disse var anbrakt nedentil på arket, horisontalt, avvekslende til høyre og til venstre.

Det papir som først ble benyttet, var håndgjort med vannmerke K. K. H. M. (Kaizerlich Königliches Handels-Ministerium.) Fra 1854 ble benyttet et maskin-papir uten vannmerke.

Den klassiske «1ste dag» for de østerrikske merker var 1. juni 1850. De daværende stempler var i alminnelighet uten årstall, slik at man ved en stempeldatum av «1. juni» bare av brevets eventuelle innhold kan slutte seg til om det er et virkelig førstedagsbrev. Bare i byene Fiume og Triest brukte man stempler med den fulle dato «1. juni 1850». Disse avstemplinger teller selvsagt med blant de mest ettertraktelsesverdige objekter i en specialsamling.

Illustrasjonen viser et slikt 9 Kreuzer-merke med det klassiske stempel «Triest 1. juni 1850». Postmannen har anbrakt stempelet med særskilt omhu, som om han var seg bevisst den høytidelige stund hvor han avstemplet det første frimerke han fikk seg forelagt.

Allerede noen måneder senere, den 1. januar 1851, kom de første *avismerker*,

En klassisk førstedags-avstempling. Illustrasjonen er tatt fra det østerrikske filatelistforbunds festskrift.

som etter tegningen har fått navnet Merkurhoder. Der finnes ingen verdiangivelse på disse merker, fargene var nok for å skille mellom dem, idet merkene ikke ble utgitt for publikum, men for avisforleggerne. Det sinoberrøde Merkurhode som utkom i 1856, er ikke bare det mest sjeldne østerrikske merke, men hører hjemme blant de store verdensrariteter.

De klassiske østerrikske merker byr alle de filatelister som driver sin hobby vitenskapelig, en fylde av forskningsmuligheter. De første østerrikske merkeutgaver er rik på plate- og trykk-avarter, på papir- og farge-forskjeller. Samling av avstemplinger har en særlig tiltrekning, og endog i Amerika finnes det flere spesialsamlere på dette område.

Men også de følgende utgaver kan glede seg over stor popularitet i hele verden. De to jubileumsutgaver fra 1903 og 1910, tegnet av Koloman Moser og gravert av Ferdinand Schirnböck, ble begge eksempler for mange utenlandske postverk. 1906-utgaven fra Bosnia viste verden for første gang landskapsmotivenes rike muligheter på frimerkene.

Med slutten av den første verdenskrig falt det østerriksk-ungarske monarki sammen. Etter et kort mellomspill, «Deutsch-österreich», fulgte i 1922 de første frimerker med navnet «Österreich». Med dette år begynner også en serie velgjørhetsmerker som gjorde verden oppmerksom på vårt lille land, i hvilket arbeidet fremragende kunstnere og grafikere og en berømt trykkerianstalt: Det østerrikske statstrykkeri.

Vi finner velgjørhetsmerker med bilder av østerrikske komponister, malere, diktere, arkitekter, hærførere, oppfinnere og leger. Nibelungseriens 8 groschen merke fikk i Amerika prisen som verdens vakreste frimerke. Der finnes velgjørhetsmerker med bilde av presidentene Hainisch og Miklas, og det prektige merke utgitt i anledning av Wipa 1933, nyter alminnelig popularitet på grunn av sin skjønnhet og sjeldenhet.

I hele sju år hadde tyske frimerker gylldighet. «Mark» og «pfennig» regjerte. I 1945 kom de første merker igjen med det gamle navn Østerrike. Her viste landets oppdelthet seg: De «posthornmerker» som de amerikanske stridskrefter hadde med seg, og som var trykt i Washington, gjaldt bare i den amerikansk-britisk-franske sone, mens de «våpenmerker» som

var framstillet i Wien, bare hadde gyldigdet i den russiske sone. Statstrykkeriet hadde lidt store skader ved bombeangrep, og for å framstille «Våpenmerkene» måtte det gå tilbake til boktrykk og ennogså offsettrykk.

Disse skader ble imidlertid snart reparert, og allerede utgaven av 1946 med bilde av presidenten, Dr. Karl Renner, viste fremragende gravyre- og trykkutførelse.

Der kom en prektig serie for gjenoppbyggingen av Stephansdomen, Wiens landemerke, og vakre serier med tillegg for kunstnerne og Kunstnerhuset. Tuberkuloseserien med blomstermotiver vakte berettiget oppsikt på grunn av sitt flerfargetrykk, og også den enkle bruksserie med østerrikske folkedrakter, framstillet i rasterdyptrykk, vant alminnelig anerkjennelse.

Til slutt vil jeg henvise til den kjens-

gjerning at det østerrikske postverk nå nøyte samarbeider med det østerrikske filatelistforbund og så vidt mulig imøtekommer samlerens ønsker. Det som samlororganisasjonene i andre land og F.I.P. kjemper for, er allerede omsatt i gjerning i Østerrike: Innskrenkning av tilleggsmerker til et par serier pr. år, hver serie består bare av fire merker i de mest anvendte verdier, høyeste tillegg 25 % etc. I F.I.P.s katalog over spekulasjonsutgaver vil Østerrike ikke finne plass.

Det østerrikske postverk feirer jubileet med en stort anlagt jubileumsutstilling i tiden 20. mai—11. juni 1950. Det utgir likeledes et historisk interessant festskrift. Et mindre, mere filatelistisk anlagt festskrift, utgis av det østerrikske filatelistforbund. I desember vil dette også arrangere sin egen 100-års jubileumsutstilling.

Frimerkeserien med de østerrikske nasjonaldrakter.

Av Dr. Leopold Schmidt.
Universitetsdosent.

Østerrikes kvinnedrakter slik som de er framstillet på draktseriefrimerkene, viser seg for størstedelen som variasjoner over et tydelig tema, nemlig over det etter legemsformen tilpassede hovedbekledningsplagg, som fra høymiddelalderens overkjortel bare av og til har gjennomgått moderniserende omforminger av snitt, stoff og farge, men som har bibeholdt sin grunnform. Dets grunnmotiv er den formtro omslutning av overkroppen og den fri vidde om underlivet og benene. Denne grunnform kommer sterkest fram i alle de draktstykker som går tilbake på den i dag brukte «Dirndl-Kleid», altså draktene framstillet av linstoff fra Burgenland (3 S.), fra nederøsterriksk Wienerwald (1.20 S.), steirisk Salzkammergut (10 g.) osv. Det barokke motedrag som snørelivet brakte, har innvirket i mange andre landsdeler. Overkroppen blir dermed sterkere — og enn mere omsluttet —

hvorimot livlinjen blir framhevet på den yndigste måte. Den vidt åpne, igjensnørte og med en «Miederfleck» lukkede klesplagg har i Montafon (20 g.) fått en særlig karakteristisk utformning. Overalt hvor ikke de lette, egentlig kvinnelige linstoffer tjente og tjener kvinnedrakten, men hvor de ofte tunge ull- og blandingsvevninger knyttes til framstilling av kvinnedrakter, som i de sauerike høyalpeområder, har de rike snørelivformer vært i bruk helt til nåtiden. Den karakteristiske drakt fra Inn-dalen er betegnende herfor. På den vakre drakt fra Pusterdalen (1 S.) med det lille stive livstykke, merker man tydelig formens slektskap med overkjortelen.

Denne grunnforms store elastiske kvalitet blir ofte noe tildekket av jakker, som er trengt inn i kvinnebekledningen fra mannsdrakten. På vadmelets område er det mannlige trekk ved disse ermejakker

Østerrikske nasjonaldrakter.

blitt svært tydelig bevart, mens ellers de yngre, fra byene påvirkede (ermeløse) silkejakker, ovenpå ermekjolen, blir et spesielt pynteplagg for kvinnedrakten. Wachauerdrakten (70 g.) viser denne med det 19. århundre forbundne formart meget tydelig. Gammeldags og sterkere tilpasset bondens område virker de kjoleliv som bæres tillukket til halsen i likhet med jakkene fra Burgenland (15 g.).

Motsetningen til disse etter legemsformene tilsvarende overkjorteldraktene og deres suppleringer, danner bare trøye-draktene fra Bregenzerwald. I den har vi for oss en middelaldersk kjortelkjole, som alt begynner over brystet og ikke er tatt inn i livet, men bare tilpasses ved beltet. Plagget, av lin som er gjort glinsende, blir fullstendiggjort oventil ved et halsklede, «Goller», og har i bryst- og arm-bekledning tatt en ganske annen vei enn overkjorteldrakten.

Denne karakteristiske drakt skiller seg ikke bare i sin viktigste del fra de øvrige østerrikske drakter, men også i detaljene, og særlig da hodeplaggene. Ungpikerkronen «Schäppeli», som også kvinnene i Montafon bærer, er et utpreget jomfruplagg som trer fram allerede i den tidlige middelalder. I høyalpeområdene kom her til som kvinnes hodeplagg luer av skinn, særlig mår og oter, samt nuprede ulluer. Kvinnene fra Bregenzerwald bærer ennå den søte «Mässl». I Inn-dalen har den såkalte «Schwazer Haube» holdt seg. På lindraktens område har de sydde luer ikke holdt seg; derimot i høy grad de hode-tørklær som hører til arbeidsdrakten og som kan knyttes på forskjellig vis: den enkle knytting under haken som i steirisk Enns-dal (80 g.) står ved siden av den lueartede bindingen bakover, som i Burgenland (15 g.), og praktbindingen av de svære, svarte øvreøsterrikske hode-tørklær (1.40 S.) er en av de mest uttrykksfulle utfoldelser i de stolte bondekvinne-drakter. De faste luer som ble laget over stål-trådstativ av flor- og gulltrådstoffer, har etter sin blomstringstid omkring 1800 bare holdt seg på få steder, særlig langs Donau. Luen fra Linz (2 S.) med det eiddommelige hornaktige bakstykke, og luen fra Wachau (70 g.) med det sollyse overstykke, er blitt de mest kjente av dem. De borgerlige luer som Wien kjente dem omkring 1840 (1.60 S.), er derimot for lengst forsvunnet, og bare noen vinterluer

i ullbroderi har beholdt beslektede former. Også de lette stråhatter fra Biedermeier-tiden (25 g.), som i «sildehodet» fikk sin folkelige form, går bare leilighetsvis igjen i moderne fornyelser. Derimot er herrehatten ofte blitt opptatt som en del av kvinnedrakten. Herrehatten — den egentlige beskytter mot været — blir i mange landsdeler helt og holdent overtatt, særlig i området for de bredbremmede tirolerhatter, f. eks. i Puster-dalen (1 S.). Bare ved pynten på de vakre hattene fra Ziller-dalen kan man se forskjell på manns- og kvinnehatter. Derimot har stråhatter fra Unterinn-dalen og Salzburger Pongau (5 g.) kanskje eldre draktgrunnlag. I ethvert fall stammer vel de steiriske stråhatter (90 g.), særlig de flate hattene fra Sulmtal, fra en meget gammel sommerarbeidsdrakt.

Draktenes grunnformer så vel som alle deres sideformer står i en stadig strøm av de mangfoldigste forbindelser mellom gammel tradisjon og motebetonte, tidsbestemte nydannelser. Den av draktbæren stadig foretatte tilpasning av de overleverte former til bærerens eget vesen, blir grunnlaget, den kledelige omformning fra dal til dal.

Uforanderlighet i de store linjer og det mangfoldige spill i utformingen, særlig innenfor landsbysamfunnet, bestemmer altså dette bilde av draktene i det store som i det små, og gir det sin egentlige tiltrekning.

F. I. P.

Fédération Internationale de Philatélie avholder i år sin kongress i Wien fra 10. til 12. juni i Akademiet for de bildende kunster, Schillerplatz 1. Blant de spørsmål som vil bli behandlet på kongressen, er kampen mot spekulasjonsutgavene, ungdomsfilatelen og ubrukte merker uten gummi. I det øyeblikk tidsskriftet går i trykken vet vi ennå ikke hvorvidt Norge vil sende sin representant eller ikke.

Johs. Jellestad.

Under tidsskriftets trykning innløper det triste budskap at Johs. Jellestad er avgått ved døden natt til 23. mai i en alder av 57 år.

Ved hans bortgang lider norsk filateli et uerstattelig tap. Etter Justus Anderssen og Henrik Dethloff var Jellestad det store navn i vår hobby og det er ikke lett å se nå hvem som kan fortsette hans arbeid. For dette tidsskrifts lesere vil han være kjent gjennom de tallrike artikler om Norges frimerker som vi har offentliggjort. Det er ikke lenge siden han i et av sine brev spurte om jeg trodde leserne interesserte seg for hans artikler. Og jeg svarte ham at «det er slike artikler som Deres som gir oss rett til å kalle oss et **filatelistisk** tidsskrift».

Det er ufattelig at han ikke er mere og at han ikke skulle få fullføre sitt arbeid som hovedredaktør for den store håndboken om Norges frimerker som nå er under utarbeidelse.

Trykningen av dette nummer er dessverre så langt framskredet at det her ikke er anledning til å komme med en nærmere vurdering av hans innsats og hans betydning for vår hobby og dette får derfor utstå til senere.

Som redaktør av tidsskriftet vil jeg imidlertid få takke Johs. Jellestad for hans innsats for dets trivsel og framgang. Hans forskertrang og forskerglede, hans saklighet og uselviskhet vil stå for oss som integrerende deler av hva han var: Den ideelle filatelist.

Jarle O. Stensdal.

Centraltrykkeriets utgaver 1886—1895.

(Forts. fra nr. 4/50.)

Annen epoke (april 1886—des. 1888).

Overgangen fra første til annen epoke viser en radikal omlegging av fellingsmetoden. Den for spesialsamleren ytterst interessante fellingsprosess med mange og til dels store galvanoer i første epoke, blir nå av forståelige grunner erstattet av en meget enkel metode (fig. 3).

En enkelt avforming og felling over hver av de 4 løse graveringsstypene ble satt sammen til en moderklisje (4-blokk), og denne gjentatt 50 ganger ga så 200 klisjeer til dobbeltplaten.

Denne forenklete metode gjorde det mulig å fremstille klisjeer med skarpere og finere linjer.

I flere verdier kan påvises bruken av satengunderlag for arkene under trykningen (stripet trykk).

I tiden april 1886—desember 1888 ble trykt:

3 øre rødlig oransje, brunlig oransje og oransjegul	plate II.
3 øre gul, sitrongul ...	» III.
5 øre grågrønn	» I.
5 øre smaragdgrønn ...	» II.
5 øre blågrønn	» II x.
10 øre vinrød	» II.
10 øre blek karmin til anilin	» II x.
10 øre anilinrød og rosa (III x påvist av Caspersen)	» III og III x
20 øre blå	» I.
20 øre lysblå	» I x.
20 øre matt blå	» II.
20 øre prøyssisk blå	» II x.
ultramarin	» II x.
lys ultramarin ...	» II x.

Det karakteristiske ved disse trykningene er 4-blokken som fellingsenhet, sterkt avvikende fargeblandinger og bruken av gravyr for å forlenge platenes levetid. Trykket er med enkelte avvikelser klart og rent og viser en bedre tilretningsteknikk enn før.

Ved studiene av platene i annen epoke har de lett kjennelige randeksemplarene vært til uvurderlig nytte. Ved hjelp av slike (fig. 6) har jeg kunnet påvise hele 4 ukjente plateoppsetninger. Saken er at hvor 4-blokken sitter i randen av arket, vil to av typene vise «randkant» — på høyre eller venstre side av merkene, om 4-blokken sitter i henholdsvis høyre eller venstre kant av arket. Dette viser straks 4-blokkens sammensetning om en på samme vis tar hensyn til «randkant» oppe eller nede på merkene.

Jeg har i oversikten ovenfor nevnt disse nyoppdagete platene med x og xy i de respektive romertall. Disse x-platene er helt nye plater, men har graveringsstypene fra foregående og nå i ny innbyrdes stilling i 4-blokken. På grunn av dette forhold har jeg ikke villet gi x-platene nye romertall, da dette i unødig grad ville bryte den tilvante nummerorden.

3 øre, plate II.

Fra denne platen er trykt i alt 2 000 000 merker, fordelt på 2 trykningsperioder (2. og 3. trykning).

- Rødlig oransje.*
trykt og godtatt i tiden 28. mars—13. april 1887 i alt 1 025 000 (2. trykning). 200 000 levert 1. april s. å. Papir fra Lyche & Co.
- Brunlig oransje.*
- Oransjegul i nyanser.*
Begge levert 8.—23. desember 1887 og tilsammen 975 000 merker (3. trykning). (b. ca. 300 000 og c. ca. 675 000 beregnet etter sjeldenhetsgraden.) — Papir fra Carl E. Petersen.

Klisjeene er felt fra 4-blokk med typene 1 2 som gjentar seg 25 ganger i hvert 3 4 ark (i dobbeltplaten 50 ganger).

Brunlig oransje av Petersens papir har i motsetning til rødligoransje på Lyches papir en påfallende mørk, noe dyster fargetone.

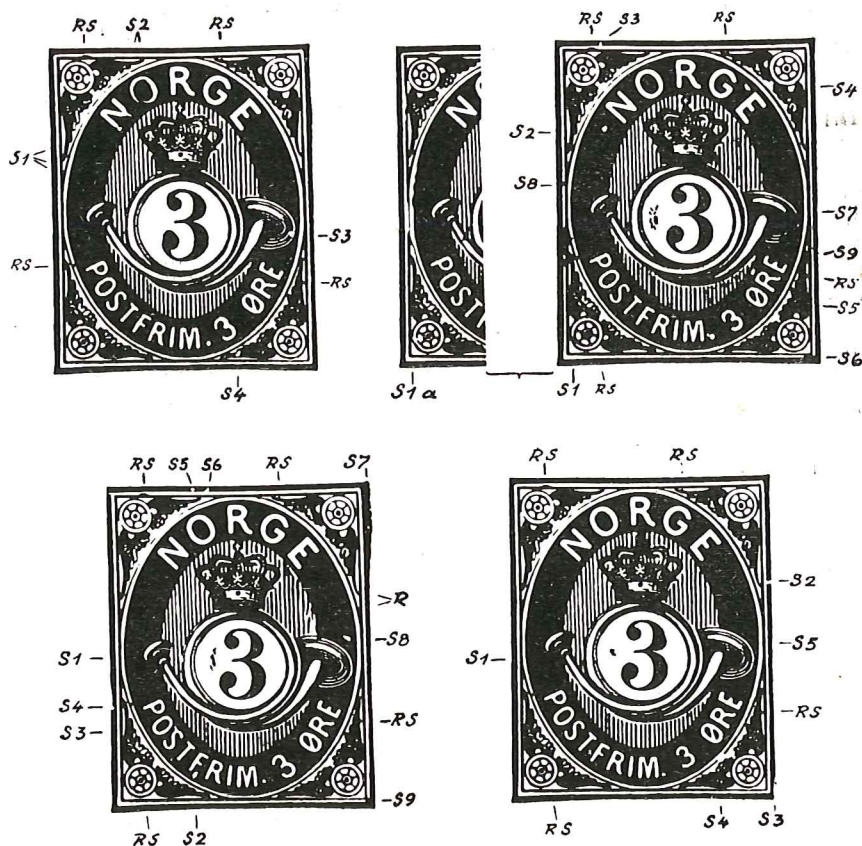

Fig. 14.

Rustskadet originalstempel. (?)

I denne plate II av 3-øren har alle 4 gravingstyper noen fargeflekker i merkebildet (fig. 14).

Disse flekkene er selvsagt gode kjennetegn når plate II skal identifiseres, men det eiendommelige er at også 10 øre, plate III har disse fargeflekkene mer eller mindre tydelig, særskilt på «første platestadium». Forklaringen på dette merkelige forhold synes å være, at der enten må ha oppstått rust i originalstempelet, eller også avleiring av voks-asfalt under tidligere avforming. Det forhold at originalstempelet hadde ligget unyttet i ca. 9 måneder, da det 28/3—87 ble tatt i bruk for framstilling av 2. originaler for 3 øre, plate II, og 9/5 s. å. for 10 øre, plate III, kan forklare en oppstått rustdannelse, likedan kan en tidligere avleiring av voks-asfalt ha blitt så hardnet at den har tålt en eller to nye avforminger uten derved å slites helt bort. «Skaden» er imidlertid

blitt helt fjernet etterat disse to avformingene hadde funnet sted.

10-øre-platen viser til dels bare svake spor av disse flekkene, bare i type 2 er de helt tydelige.

Samtlige 4 gravingstyper i 3 øre plate II har altså fargeflekkene (R.S.). Likedan har de en fargeflekk mellom vingen og indre ramme ved E i ØRE. Denne siste kan skyldes samme forhold som for de øvrige 3, men kan og være oppstått primært i 2. originalen til 3-øren.

Merkebildet viser samme bakoverhelende 3-tall som i plate I. Alle 4 gravingstypene har som nevnt fargeflekkene R.S.

Trykket er til dels noe uklart og med ytterst små og få fellingsfeil. På guloransje merker kan spores bruken av satengunderlag.

Oppgraving har i et par tilfelle funnet sted (fig. 14 mrk. R).

Graveringstyper og fellingstyper.

Typene 1, 2, 3 og 4 er forholdsvis små og ganske veltegnet. Tar en *punktet* til hjelp, er de lette å identifisere.

Graveringstype 1 (fig. 14).

3-tallet står nokså nær M. og har ingen helling. Punktet står forholdsvis langt fra M.

Fellingstyper:

De før nevnte fargeflekker (R.S.) kan her nevnes som *primære*.

S (Sekundære).

1. Det store 3-tall har kraftig fargeutsvelling på krøllene, N i NORGE har fargeprikker på venstre ben.
2. N og O i NORGE er misdannet.
3. Hvit perle i sjallstykket.
4. Hvit flekk i ving nr. 5.

Graveringstype 2 (fig. 14).

Lettkjennelig på punktet, som har hvitt vedheng på venstre side. «Vedhenget» kan være dekket av farge.

Fellingstyper:

Primære (R.S.-fleckene).

S (Sekundære).

1. Fargeansamling mellom rammene vest for PO og i n. v. hjul.
1. a. *Oppgraving* av S¹.
2. Hvitt punkt foran N.
3. Hakk i ytterrammen over ving 1.
4. Hvitt punkt mellom G og E.
5. Fargepunkt i feltet over vesle 3.
6. Fargeflekk i n. h. hjørne.
7. Fargeflekker foran det store 3-tall.
8. Fargepunkt mellom vensterrammene litt ovenfor tuten.
9. Hvit flekk over R i ØRE.

Graveringstype 3 (fig. 14).

3-tallet heller synbart forover. Punktet står noe høyt.

Fellingstyper:

Primære (R.S.-fleckene).

S (Sekundære).

1. Fargeflekker foran og bak det store 3-tall.
2. Hvitt punkt etter F.
3. Hvitt «horn» på S.
4. Hakk i vensterrammen, vest for P.

5. Hvit perle i øvrerammen over O i NORGE.
6. Hakk omtrent på samme sted.
7. Kraftig fortykket høyrramme oppe ved hjulet.
8. Hvit flekk litt opp for sjallstykket.
9. Fargeflekk i n. h. hjørne.

R *Oppgraving* i bunnfeltet fra sjallstykket og opp til foten av E i NORGE.

Graveringstype 4 (fig. 14).

Kjennes lett på punktets stilling kloss ved M.

Fellingstyper:

Primære (R.S.-fleckene).

S (Sekundære).

1. Fargeflekk foran det store 3-tall.
2. Brudd på høyrrammen ved spissen av ving 3.
3. N. h. hjørne (høyrrammen) skrått avsneiet.
4. Ovallinjen har brudd ved Ø.
5. Pukkel på øvre del av 3-tallet.

Da mitt materiale av 3 øre plate II er forholdsvis sparsomt og helark ikke er kjent, kan der sikkert finnes flere sekundære feil her.

En del av de nevnte feil har jeg sett i alle de tre farge-gruppene, så jeg skulle ha grunn til å anta at *bare én plateoppsetning* har eksistert.

(Forts.)

Carl G. Lundcrantz *50 år.*

Den 25. mai feirer Carl G. Lundcrantz sin 50-års fødselsdag. I Norge vil han være mest kjent som redaktør av «Svensk Filatelistisk Tidskrift» — en stilling han innehadde fra 1941 til utgangen av 1949, da han på grunn av private gjøremål måtte frasi seg den.

Lundcrantz dyrker flere hobbies, men filatelen står hans hjerte nærmest, og han sitter inne med solide kunnskaper innen sine spesielle felter.

På tidsskriftets vegne sender jeg ham de hjerteligste lykønskninger når han nå passerer den 50de milepel.

Østerriksk frimerkekunst.

Nordkapp=utgaven 1930.

Av Carl H. Werenskiöld.
Scandinavian Collectors Club — New York.

Som bekjent består denne utgave av de her avbildete tre offset-trykte frimerker, oppført i Norgeskatalogen som

Nordkapp I Juni 1930:

Nr. 181	15 øre + 25 øre	svartbrun
Nr. 182	20 øre + 25 øre	lillarosa
Nr. 183	30 øre + 25 øre	fiolettblå

Da bare én farge er anført for hvert merke, kunne man lett dra den slutning at trykningen foregikk på vanlig enkel måte. Alle andre kataloger, så vidt jeg vet, anfører disse merker i de samme eller liknende enkle farger.

For omtrent et år siden la jeg merke til visse variasjoner i farge og uregelmessig stilling av verdiangivelsen og tilsluttende tekst i hvert merke av denne serie, hvilket tyder på at trykningen antakelig foregikk i tre stadier, og at tre plater og tre farger må ha vært brukt for hvert merke.

På grunnlag av dette studium, kan de tre trykningsstadier karakteriseres som følger:

I. Denne plate overførte et bunntrykk i jevn farge (ikke i prikker) og omfattet himlen alene. Fargene, gjennomsnittlig sett, er lys brun, lys rosa og lys blå for 15, 20 og 30 øres merkene, respektive. Trykket kan være forskjøvet horisontalt, vertikalt, eller begge deler, i forhold til avtrykket fra det annet stadium, hvilket fremgår fra de hvitaktige striper som kan ses i nærheten av rammelinjen, sjøen, eller fjellet. («Sol på havet» — «Glorie om fjellet».)

II. Størstedelen av bildet ble trykt i prikker fra denne plate, og innbefattet sjøen med NORGE, fjellet, himlen, og rammelinjen, men ikke verdiangivelsen og tilsluttende tekst i øvre venstre hjørne. Prikkene i himmelfeltet er naturligvis meget små. Fargene er svartbrun, lillarosa og fiolettblå for de respektive merker.

III. Denne plate tilføyet verdiangivelsen og teksten i øvre venstre hjørne, i jevn farge, nemlig brun, rosa og ultramarin. Trykket kan være forskjøvet horisontalt, vertikalt, eller begge deler, i forhold til øvre og venstre rammelinje og fjellet. Bokstavenes form og innbyrdes stilling i denne tekst er ikke fullstendig identisk i de tre merker, hvilket tyder på at tre håndtegnete modeller må ha vært brukt, en for hvert merke.

Små variasjoner i pålegningen av papiret, og muligvis i trykkvalsenes gang, kunne lett forklare de foran omtalte forskyvninger i trykket.

Hr. Abr. Odfjell og hr. Johs. Jellestad, Bergen, som jeg tilsendte disse bemerkninger angående trykkemetoden med ønske om en uttalelse derom, har meddelt at de er av samme oppfatning, da hr. Jellestad fornylig selv har undersøkt denne frimerkeutgave med samme resultat. De satte seg i forbindelse med trykkeren, Emil Moestue A/S, gjennom hr. Arnstein Berntsen, formann for Oslo Filatelistklubb, som nå har meddelt at antakelsen angående de tre trykkestadier er korrekt og at tre sinkplater ble anvendt i samme

orden som her beskrevet. Jeg er disse herrer megen takk skyldig for deres villige hjelp i denne sak.

Da fargenyansene som ble anvendt i hvert merke varierer atskillig, kunne det nok bli vanskelig å katalogisere hvert merke i tre farger på en konsekvent måte. Riktignok er nyanseforskjellene i 15 og 30 øres merkene til en viss grad iøynefallende, men disse forskjeller er ikke synderlig utpreget i 20 øres merket. Den nåværende anføring av disse merker i én farge for hver verdi kan derfor være berettiget for enkelhets skyld.

Carl H. Werenskiold.

Papiret varierer fra hvitt til gullig hvitt og har vannmerke posthorn alltid i stående stillinger. Hver verdi har 2 ark à 50 merker trykt samtidig. Man kan kalle disse høyre og venstre ark, og vil da finne at *venstre ark* har de kjente platefeil: «Busk på Nordkapp» (nr. 19 i ark), «Hvit boye» i nedre venstre hjørne (nr. 6 i ark). Disse og andre småfeil fins i platestadium nr. II (se ovenfor), mens feilen i 15-øren «NQRDKAPP» fins i 15-ørens stadium III. — Under trykningen måtte arkene gjennom tre maskiner.

Johs. Jellestad.

Roll of Distinguished Philatelists.

Vi brakte i vårt forrige nummer meddelelsen om at arkitekt J. Schmidt-Andersen, Danmark, hadde fått oppført sitt navn på The Roll of Distinguished Philatelists. Foruten ham er også følgende samleres navn oppført:

R. W. T. Lees-Jones (England).

Spesialitet: Canada.

H. W. Bessemer (England).

Spesialitet: Frankrike.

Walter H. C. Bromfield (Australia).

Spesialitet: Australia.

Ibrahim Chaftar Bey (Egypt).

Spesialitet: Egypt.

Pierre Morel d'Arleux (Frankrike).

Spesialitet: Frankrike.

Stanley B. Ashbrook (Sambandsstatene). Spesialitet: U.S.A.

Lester G. Brookman (Sambandsstatee). Spesialitet: U.S.A.

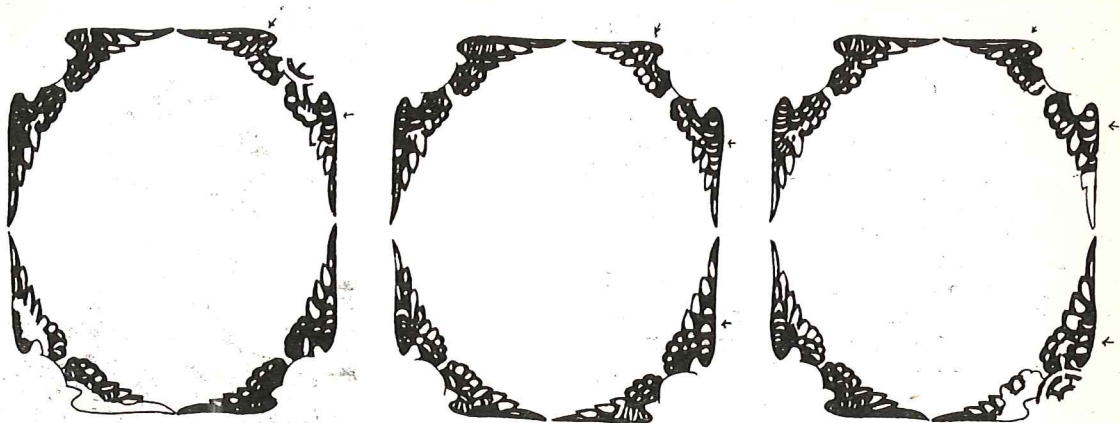
E. B. Eriksen 60 år.

Den 19. mai fyllte postmester E. B. Eriksen, Harstad, 60 år. Postmann og filatelist er en kombinasjon som ikke forekommer så ofte, men i postmester Eriksen har vi den, til nytte og glede både for postverket og hobbyen. Eriksen stiftet i 1927 Troms Filatelistklubb og var dens formann i ca. 10 år. Han har denne klubbs høyeste utmerkelse: Storkorset av den Gyldne Isbjørn og han er også ridder av Det gyldne posthorn i Oslo Filatelistklubb.

Det er som posthistoriker og arkivgransker postmester Eriksen har ytet sin største innsats og det er særlig Nord-Norges posthistorie han har viet sin forskertrang. I tidsskriftet har han tidligere offentliggjort sine «Blade av Nord-Norges posthistorie» og for denne artikkelserie fikk han tidsskriftets Hederstegn som en liten påskjønnelse.

Postmester Eriksen er en glødende lokalpatriot, hvis en da kan bruke «lokal» i forbindelse med de store avstander og forhold i Nord-Norge. Han blir aldri trett av å forsvare og forklare sin elskede landsdel og han gjør det alltid på en egen litt ironisk, men sjarmerende måte.

På tidsskriftets vegne hilser jeg ham, med ønsket om at han ennå i mange, mange år må få virke både som postmann, historiker og filatelist.

Litt om G. Caspersens etterlatte arbeider.

Av skoleinspektør O. Th. Urdahl.

Jeg fikk nylig høve til å se litt på enkelte av avdøde Godtfried Caspersens etterlatte samlinger, eller rettere filateliske arbeider med norske frimerker.

Det er stor skade at disse arbeider ikke ble offentliggjort. Dessverre hadde han ikke den økonomiske posisjon som skulle til for å få sine arbeider utgitt. At han imidlertid ikke hadde oppgitt tanken, tyder alle de klisjeer på som han hadde anskaffet. Så vidt jeg forstår hadde han tenkt litt etter litt å skaffe til veie alt, for så til slutt å utgi en eller kanskje flere hefter i likhet med det han utga om Centraltrykkeriets merker i antikva. Han spant ikke silke på det heftet, men tapte flere hundre kroner.

Det var å ønske at det materiell han har etterlatt seg, ville komme i de rette hender, at den som overtar det han har etterlatt seg, forstår å verdsette det og bygge videre på det, og samtidig gi Godtfried Caspersen den ære han tilkommer for sin enestående innsats for studiet av norske frimerker.

Nr. 53 III.

Foran meg har jeg hans oppstilling av 53, pplate III. Han kaller det ikke plate III, men derimot plate V og plate VI.

Hans inndeling ser slik ut:

Plate V. Merker trykt på *Lyches* papir. Her setter han opp i alt 5 typer, idet type 2 deles i to — altså type 1, 2, 2 a, 3 og 4.

Plate V a. Merker trykt på tykt papir. Her finner vi de samme fem typer.

Plate VI. Merker trykt på tynt papir. Her finner vi bare 4 typer, idet type 2 a mangler.

Hvilket bevis fører han så for sin deling av plate III i to forskjellige plater?

Jeg tror vi kan slå fast at beviset har han gitt, gjennom studiet av platefeilene. Oppstillingen omfatter derfor også samtlige platefeil, ordnet etter typen og atskilt etter papirsortern.

Jeg stiller opp følgende oppstilling:

Lyches papir:

Type 1	—	9 platefeil.
Type 2	—	4 platefeil.
Type 3	—	11 platefeil.
Type 4	—	11 platefeil.

Tilsammen 35 platefeil.

Tykt papir:

Type 1	—	25 platefeil.
Type 2	—	22 platefeil.

Type 2a	—	12 platefeil.
Type 3	—	31 platefeil.
Type 4	—	30 platefeil.
Tilsammen		120 platefeil.

Tynt papir:

Type 1	—	26 platefeil.
Type 2	—	28 platefeil.
Type 3	—	32 platefeil.
Type 4	—	12 platefeil.

Tilsammen 98 platefeil.

Sammenlikner en så platefeilene i merker på de tre forskjellige papirsorter, finner en at av de 35 platefeil han har i merker på Lyches papir, går hele 19 igjen i merker med tykt papir.

Disse merker må derfor sannsynligvis være trykt med samme trykkplate.

Sammenlikner en derimot det langt større antall platefeil i merker på tykt papir (120 platefeil) med platefeilene i merker på tynt papir (i alt 98), vil en ikke finne en eneste som er lik.

Det kan derfor ikke være tvil om at merkene på tynt papir er trykt med en ny trykkplate. Det viser seg da også at Caspersen har kunnet påvise noen små forskjelligheter mellom typene av den første og den annen plate. Alle disse forskjelligheter synes å være framkommet ved en opprenskning eller ettergravering av moderklisjeen.

Forskjellighetene er dog så små at det skal et meget øvet øye til å oppdage dem.

Det er imidlertid ikke bare denne plate Caspersen har arbeidet med.

Nr. 53 VII.

Jeg har også liggende for meg hans undersøkelser av plate VII. Det vil bli for langt å komme inn på hans undersøkelser her.

Jeg er overbevist om at en ved gjennomgåelsen av det materiell han har etterlatt seg, vil finne mange hittil helt ukjente ting. Alt må derfor gås meget nøyaktig igjennom, hvis ikke verdifulle oppdagelser skal fortsette å være ukjente.

Nr. 67. Oppgraverte klisjeer.

Blant en del løse merker i en liten eske fant en således en 10—12 eksemplarer av Knudsens grovtakkete 5 øre nr. 67. Ved

nøyere undersøkelse viste det seg at det ene var ekstratypen. Ved siden herav fant en 3 merker, som jeg fant å måtte gjøre en skisse av. De er nemlig oppgravert i ving 2, 3 og 4, delvis også i de øvrige vinger.

Da de sikkert har overmåte stor interesse, vedlegger jeg min skisse av vingetegningene. Enhver vil ved første øyekast se hvor avvikende de er fra de sedvanlige nr. 67.

O. Th. Urdahl.

Premieresultater fra utstillingen i London.

Premieresultatene fra utstillingen i London foreligger nå. Der ble utdelt 1 Grand Prix, 12 store og 16 små gullmedaljer, 40 forgylte sølvmedaljer, 87 sølvmedaljer og 90 bronsemedaljer, ialt 245 utmerkelser. Da der var 348 utstillere vil dette si at over ¾ ble premierte.

Utstillingens Grand Prix ble tildelt H. C. V. Adams for hans Englandssamling.

Arnstein Berntsen, Oslo, fikk liten gullmedalje (som skulle tilsvare ordinær gullmedalje på en internasjonal utstilling) for sin samling Norge ubrukt. J. Schmidt-Andersen og F. T. K. Caroe fikk forgylte sølvmedaljer for sine samlinger av Danmarks frimerker. M. Brun-Pedersen, København, fikk sølvmedalje for sin Kinassamling, hvilket må sies å være en utmerket prestasjon i dette utsøkte selskap.

Av norske utstillere fikk følgende bronsemedaljer: Eug. Hanssen, Tønsberg, for Falklandsøyene, C. M. Henriksen, Oslo, A. Schytte-Ødegård, Tromsø og R. Engeby, Bergen, for specialsamlinger av norske frimerker. Norsk filateli må derfor sies å ha hevdet seg med glans, idet juryens medlemmer uttaler at den har funnet konkurransen på denne utstilling å være den skarpeste de kan huske.

25 : 20 Løve.

Fra Bergen kommer meddelelse om at man også der har funnet et eksemplar av ovennevnte merke med overtrykket på løven i stedet for på 20-tallet. Merket var stemplet Sandefjord. I Oslo er også funnet et eksemplar stemplet Kristiansand.

Frimerker stemplet på Peter I's øy.

Jeg har fra en av deltakerne i «Brat-egg»-ekspedisjonen 1948 fått oversendt et brev stemplet Peter I's øy — som illustrasjonen — og dessuten nedenstående rede-gjørelse:

De Norske Hvalfangstselskapers Forbund hadde i 1947—48 en vitenskapelig ekspedisjon i den antarktiske delen av Stillehavet, med m/s «Brategg» av Trond-heim. Ekspedisjonen besøkte også den norske Peter I's øy, som tidligere hadde vært besøkt bare 1 gang, nemlig i februar 1929, da øya ble formelt annektert for Norge.

Kort før ankomsten til øya laget en av de vitenskapelige deltakerne, cand. mag. Lars Midttun, et stempel av form og størrelse omtrent som de gjengse norske poststempler. Det ble skåret ut i lær og hadde teksten PETER I's ØY og en stjerne mellom to konsentriske sirkler. I midt-feltet ble senere datoen for ekspedisjo-nens første landgang på Peterøya, 10. februar 1948, skrevet til med skrive-maskin, Remington Portable, i sifre: 10.2. 1948 på to linjer.

Med dette stempel ble det på Framnes-odden, der landgangen fant sted, stemp-let det som ekspedisjonens medlemmer hadde med seg av norske frimerker. Det var dels ubrukte merker, dels brukte, som her ble stemplet på ny, vesentlig fordi de fleste av mannskapet ellers ikke ville fått noe slik souvenir fra besøket.

Frimerkene ble klebet på ekspedisjon-ens konvolutter, med tekst i nedre venst-re hjørne. Her sto under Det Norske Geo-

grafiske Selskabs emblem følgende tekst: DET NORSKE GEOGRAFISKE SEL-SKAB — Havforskningskomiteen. THE NORWEGIAN GEOGRAPHICAL SOCIE-TY — Committee on marine research. «Bratteg»-ekspedisjonen 1947—48. Alt på 5 linjer, 1., 3., 5. med kapitæler, 2., 4. med petit. Navnet på skipet er trykt feil med to t'er. Det riktige er Brategg».

Frimerkene ble stemplet med det nevnte stempel, Peter I's øy, og datoen 10.2. 1948 skrevet til med maskin. Dessuten ble merkene stemplet med «Brategg»-ekspe-disjonen, på 2 linjer.

De frimerker som ble stemplet på den-ne måte, er følgende:

Ubrukte:

15-øres brevkort	1 stk.
Røde Kors 20 + 10 øre	1 »
Løvermerke 10 øre	3 »
Posthorn 2 øre	2 »
5 øre	2 »
Postjubileum 5 øre	3 »
10 øre	2 »
15 øre	2 »
25 øre	9 »
(derav 2 defekte)	
40 øre	7 »
50 øre	1 »
55 øre	5 »
60 øre	1 »
80 øre	1 »
Kong Haakon, jubileums-merke 25 øre	1 »

Av disse er det ene 55-øres postjubi-leum makulert, idet det ble kastet i søp-pelet av en avisredaksjon som hadde lånt et brev til utstilling.

Brukte (med tidligere stempel, mer el-ler mindre lett synlig):

Postjubileum 45 øre	1 stk.
40 øre	2 »
(derav 1 defekt)	
25 øre	1 »
Posthorn 5 øre	7 »
(derav 2—3 defekte)	
Kong Haakon 1 krone	2 »

Løve­merke 20 øre	1 stk.
Grieg 10 øre	1 »
Kong Haakon 1943 60 øre	1 »
Offentlig Sak 25 øre	1 »
(defekt)	

Etter bruken ble det runde stampelet skåret i små stykker og kastet.

Lars Midttun. Holger Holgersen.

Etter konferanse med hr. Johs. Jellestad finner en tilfellet interessant — men da avstemplingen hverken er offisiell eller halvoffisiell, kan den ikke sies å ha noen som helst filatelistisk verdi. — En annen ting er jo at den for deltakerne uten tvil har sin verdi — som et minne fra ekspedisjonen og den første landgang på øya.

F. C. Svendsen jr.

Postverket og særfrimerkene.

Av Trygve Jacobsen.

Standardmerker og særmerker.

Opp til 20-årene hadde Norge ord på seg for å være et av de land som hadde en ren og rettlinjert frimerke-emisjon.

Postverket hadde valgt seg et standardmerke, posthornmerket, det hadde trykt de opplag som var postalt nødvendige og ikke gitt ut noe sær med spekulasjonsmerker. Kort og godt, det hadde drevet en forretningsmessig sunn bedrift og ikke latt seg lede av utenforliggende hensyn.

Legg merke til at standardmerket så å si var uavhengig av tidsbegrepet, idet det teoretisk kunne brukes i tusener av år. Andre land, f. eks. Storbritannia, hadde valgt merker med monarkens portrett som standardmerke, og måtte derfor skifte dem noen ganger pr. århundre. De norske var uforanderlige.

Som nevnt i en tidligere artikkel, har det norske postverk med en ufattelig grunnelse, forlatt disse standardmerker til fordel for et nytt, løve­merket. Omkring de år da dette framtrådte, begynte også de frimerker som degraderer vår frimerke-emisjon, å komme i en faretruende mengde.

Det kan ha interesse å kaste et blikk tilbake over de særmerker som er gitt ut for å se hvilken verdi de egentlig har hatt for postverket selv og for landet.

De merker som er kommet ut siden 1888, kan en dele i 4 klasser:

1. Standardmerkene.
2. Erindrings- og propagandamerker.
3. Merker med tilleggsverdi for ymse formål.
4. Provisoriske merker.

Under gjennomgåelsen av disse er nasi­merkene ikke regnet med, da det må antas at disse ikke er produkter av post­verkets emisjonspolitik.

Under vurderingen av merkene må en ha følgende for øye: Merker av ovennevnte klasse 2 og 3 vil alltid være dupli­seringsmerker. Postverket har jo de vanlige standardmerker med de samme verdian­gelser til disposisjon. Postalt sett er de derfor ikke nødvendige. De vil alltid bety en økt belastning av arbeidet med bok­føring, postkontroll og revisjon. De vil lede til et økt skjemavelde for å kunn­gjøre utgivelsen så vel innenlands som utenlands. De vil medføre omkostninger til tegninger, klisjeer, trykning og kvali­tettskontroll — uten at postverket har andre merinntekter av dem enn det som føl­ger av spesialsalg til samlere.

Erindrings- og propagandamerker.

Når postverket utgir slike, gjør de det som representant for det norske folk. De merutlegg som en slik emisjon pålegger postverket, må derfor skrives på repre-

sentasjonens konto. Det er neppe noen som tviler på berettigelsen av dette, forutsatt at postverket viser diskresjon, konduite og verdighet ved utgivelse og bruk av denne klasse merker.

Det første merke i klassen kom til grunnlovsjubileet 1914, og en tør vel si at postverket den gang løste oppgaven på en nær sagt ideell måte. Ennå i dag står dette merke som noe av det ypperligste postverket har prestert. Med de senere merker i klassen er det i alt utgitt 19 serier, nemlig:

1. Grunnlovsjubileet 1914 (3 verdier).
2. Polferden 1925 (7 verdier).
3. Svalbardinnlemmelsen 1925 (4 verd.).
4. Ibsenjubileet 1928 (4 verdier).
5. Abels dødsdag 1929 (4 verdier).
6. Olavsjubileet 1930 (4 verdier).
7. Bjørnsonjubileet 1932 (4 verdier).
8. Holbergsjubileet 1934 (4 verdier).
9. Turistpropaganda 1938 (3 verdier).
10. Wergelands dødsdag 1945 (3 verdier).
11. Kampmerker 1943 (6 verdier).
Kampmerker 1945 (2 verdier).
12. Folkemuseets 50-årsdag 1945
(2 verdier).
13. Little Norway-merket 1946 (1 verdi).
14. Postverksjubileet 1947 (11 verdier).
15. Petter Dass-jubileet 1947 (1 verdi).
16. Kongens fødselsdagsmerke 1947
(1 verdi).
17. Skogselskapets 50-årsdag 1948
(2 verdier).
18. Kiellandsjubileet 1949 (3 verdier).
19. Verdenspostforeningen 75 år, 1949
(3 verdier).

Betrakter en disse merker, får en ikke alltid inntrykket av at de er beregnet på representasjon. Riktignok er det prestert et høyt kunstnerisk nivå i utformingen av motivet (når en ser bort fra Folke-museums-unntaket), derimot er det ikke alltid spandert den nødvendige gode reproduksjonsteknikk som må kreves til et representasjonsmerke. Skal et merke brukes til representasjon, må det virke representativt, og det får en ikke alltid gjen-nomført med billige reproduksjonsprosesser. I tillegg hertil kommer at en del av merkene er trykt i format som gjør deres representative verdi illusorisk — f. eks. Ibsen-, Bjørnson- og Holberg-utgavene.

En videre betraktning viser at merkene er trykt i et varierende antall verdier, fra et enkelt til elleve stykker. Dette

kunne jo tyde på at postverket anså enkelte begivenheter for å ha større betydning enn andre. F. eks. at Amundsens polflukt (7) og postverkets 300-årsjubileum (11) var av langt større betydning enn grunnlovsjubileet (3). Så galt er det vel ikke. En har derimot grunn til å anta at postverket i dag ikke har noen emisjonsplan for slike merker. Ser en nemlig på frankeringsverdiene av merkene, blir dette inntrykk forsterket.

Erindrings- og propagandamerker er jo noe som folk skal legge merke til. Det er derfor innlysende at de bør ha slike verdiangivelser at de mest mulig blir brukt på den representative post — den som går lengst og blir mest brukt, nemlig brev-kort og brev. Når derfor postverket utgir jubileumsmerker i verdier som svarer til porto for 1 kg innenlands pakkepost (Skogselskapets og Kiellands 80 øres merker), må en spørre hvilken representativ oppgave disse merker har. De blir jo ikke liggende hos folk, men går straks tilbake til postverket, som lagrer dem i solide magasiner under begrepet «kvitteringer». Det er sjelden at mottakeren av en pakke spanderer noen tid på å studere frimerkene på følgebrevet.

Verdenspostforeningen har gitt den beste antydning om hvilke verdier det er som egner seg for representative merker, idet den har fastsatt grønn, rød og blå farge for de mest brukte merker. Av de 19 serier er det bare 2 som følger en slik linje, nemlig den første og siste av de hittil utkomne. Det var engang at vi trodde at postverket hadde «linjer» i sin emisjon av erindringsmerker, og det var den gang de utga slike merker i fire verdier med grønn, brun, rød og blå farge. Det begynte i 1925 og sluttet i 1938.

Hvis en skal være riktig kresen og kreve den høyeste form for renhet i frimerke-emisjonen, bør tallet være lavere, helst ikke mer enn to merker pr. serie. Da har en enda råd til å poengtere særlig viktige jubileer, som grunnlovsjubileet, med tre merker. Det koster mindre å trykke to verdier i kostbar utføring, enn å trykke fire verdier i billig utføring.

Merkeverdiene bør også ta hensyn til, hvem som har interesse av jubileet eller propagandaen. Turistmerker bør derfor bare utgis i verdier som svarer til utenlandsk brev-kort- og brevporto (kom ikke med indignerte protester fordi en utelukker folkene i den nordiske postunion).

Tilsvarende er det tilstrekkelig bare å utgi ett merke, når det gjelder begivenheter som vesentlig nordmennene selv har interesse av, f. eks. Petter Dass og Skogselskapets jubileer. Har merkene interesse både innenlands og utenlands, kan en velge å gi dem verdier svarende til innenlands og utenlands brevporto. Under disse forutsetninger må det sies at emisjonen ved polflyvningen og postjubileet har skutt over målet med hensyn til mengden av verdiangivelser. Et unntak danner kampmerkene som ble ført til Norge i 1945. De ble importert ut fra den forutsetning at landets gjenerobring kunne skje ved en kjempende invasjon, og at det under slike forhold kunne oppstå frimerkemangel.

Hvis postverket utgir nødvendige verdier, for mange serier eller på annen måte nødvendig sender ut frimerker som ikke er nødvendig for det legitime behov, må en med rette kunne mistenke det for spekulasjon i frimerkeutgaver. Og postverkets høye mål bør være å opptre slik at en sådan mistanke aldri kan bli fremsatt mot det. Det er derfor også nødvendig at intet frimerke blir utgitt uten at det foreligger i et visst minsteopplag. Som et passende antall kunne en foreslå 1 merke pr. innbygger, dvs. minsteopplag 3 millioner merker. De små opplag av polmerkene virker her forstemmende.

Selvsagt er det meget annet som kan sies om merkene, men det meste av dette kan bare bli meningstilkjennegivelse. For eksempel at Svalbardmerkene var for verdige og fornemme og ikke tok de nødvendige psykologiske hensyn, at Folkemuseets og Skogselskapets 50-årsjubileum var av en altfor ekstraordinær viktighet, og at en burde trøste alle de som hadde deltatt i arbeidet på Little-Norway-merket ved å gi det ut, på tross av farge og verdi og anledning. Men alt dette må regnes som uvesentlig sammenliknet med det at postverket bør sørge for representativ virkning og økonomi i utgiving av denne klasse merker.

Merker med tilleggsverdier.

Postverket har i tidens løp utgitt 7 serier merker med tilleggsverdier til inntekt for ymse formål. Selv om departementet er enig i en slik emisjon, er det lite trolig at den alminnelige nordmann i dette tilfelle er villig til å betrakte post-

verket som en representant for folket. En må vel i dette tilfelle betrakte det som en veldedighetsinstitusjon, som bekoster reklamekampanje, foruten alle emisjonsomkostninger som følger det merke som utgis, for at en eller annen institusjon skal få noen penger i kassen.

De serier som hittil er utgitt, er følgende:

1. Nordkapp 1930. Tilleggsverdien tilfalt Landslaget for reiselivet i Norge.
2. Radium 1931. Tilleggsverdien tilfalt Radiumhospitalet. I de år merket ble solgt, innbrakte det tilsammen kr. 160 000.00.
3. Nansen 1935. Tilleggsverdien tilfalt Nansenkontoret for flyktninger i Genève. I de år som forløp til verdenskrigen brøt ut, innbrakte det kr. 260 000.00 — eller rundt regnet kr. 70 000.00 pr. år.
4. Nordkapp 1938. Tilleggsverdien tilfalt Landslaget for reiselivet i Norge. Dette fikk således av Nordkapp 1930 og 1938 tilsammen kr. 240 000.00, penger som må antas i det vesentlige å stamme fra filatelistiske spekulanter. De små opplag tyder meget sterkt på at den forhatte frimerkespekulasjon har hatt en finger med i spillet her, og resultatet har vist seg ved at et enkelt merke av 1930-utgaven i dag omsettes for kr. 30.00. Det vil si: Postverket fikk 30 øre, Landslaget for reiselivet i Norge fikk 25 øre, og frimerkespekulanten fikk 2945 øre pr. solgt merke. Sikkert at noen syntes det var et veldedighetsmerke.
5. Maud 1939. Tilleggsverdien tilfalt Dronning Mauds hjelpefond. I likhet med Nansenmerkene, hindret verdenskrig II disse merkene å bli solgt i sin helhet. De innbrakte i løpet av 9 måneder kr. 46 000.00, svarende til ca. kr. 60 000.00 pr. år.
6. Røde Kors 1945. Tilleggsverdien tilfalt Norges Røde Kors. Nå, 5 år senere, er merkene fremdeles til salgs, på tross av at tilleggsverdien i mellomtiden er nedsatt til det halve.
7. Olav 1946. Tilleggsverdien tilfalt Nasjonalhjelpen med kr. 820 000.00. Antagelig det eneste merke med tilleggsverdi som har vært populært. Men så ble det da gitt ut da et pengerikt folk i stor nød var villig til å ofre mye for

dem som hadde ofret mer i en katastrofetid.

Det prinsipielle syn på denne klasse frimerker må være at de er postverket helt uvedkommende, selv om en er aldri så enig i at de foretagender som får tilleggsverdien, trenger all mulig støtte. Postverket, som gir merkene ut, er først og fremst en statsinstitusjon, og som sådan skal den holde på den verdighet en slik institusjon bør ha. Den skal ikke av bløthjertethet eller sentimentalitet gå utenfor de opptrukne stier.

Ser en på inntektene av merkesalget, kan en jo si at de har hatt en misjon. De har jo innbrakt 1,5 million kroner, fordelt på 6 serier eller 18 frimerker. (Røde Kors, som det ikke er data for, er ikke medregnet.)

Når en ser disse 18 merker, ser en 18 kraftige argumenter mot denne form for frimerke-emisjon. Tenk at hvert merke virkelig har klart å innbringe 80—90 000 krnoer. Og så populære som de har vært. Folk har rett og slett kjøpt svært lite av dem for at de skulle få anledning til å vise sin veldedighet over det størst mulige tidsrom. Litt gikk nok unna. På fire år solgte en 2,6 mill Nansenmerker, og på fem år har en kanskje tilnærmet solgt 3 mill. Røde Kors-merker.

Faktum er at disse merker går tungt og tregt unna, sammenliknet med salget av de ordinære merker. Bare tenk på at vi på to år solgte over 22 millioner 20-øres Kampmerker (Londonmerker), enda en kunne få andre 20-øres merker ved siden av.

Tar en så i betraktning at slike merker er ille ansett av de mennesker som er interessert i at et land holder en «ren» frimerke-emisjon, at de bare kan forsvares under nødsforhold, er det et spørsmål om de 80—90 000 kroner som hvert merke har innbrakt, ikke er altfor kostbare penger.

Det er ikke noen unnskyldning, at andre land også utgir slike merker. Se på hvilke land det er. Finner De noe kvalitetsland blant dem?

Så lenge vi har oblatmerker, som kan brukes på post, bør en henvise til disse når det gjelder veldedige formål. Røde Kors, Tuberkulosesaken og Kreftsaken har sikkert tatt inn større beløp ved hjelp av sine 2-øres og 5-øres oblatmerker enn

noe veldedighetsfrimerke ville ha skaffet dem. Og Landslaget for reiselivet i Norge ville sikkert ha fått sin kvartmillion mange ganger på slike oblatmerker, for hele handelsstanden er sikkert villig til å bruke disse, og bruke dem rikelig. Men det er neppe en eneste handelsmann som har brukt Nordkappmerkene på sin forretningspost.

Hvert eneste merke med tilleggsverdier til veldedige formål er et tilfelle av frimerkespekulasjon. Salget går så tregt at merkene blir et årelangt ekstraarbeid for postverket, merkene selv tjener ikke utelukkende postale behov, og frimerkespekulanter vil i 9 av 10 tilfelle tjene mer på merkene enn både postverket og den understøttede institusjon sammenlagt. De bør derfor banlyses fra postverket.

Provisoriske merker.

Postverket har ofte lager av frimerker med ukurante verdiangivelser. Disse merker kan utnyttes ved at en overstempler merkene med mer kurante verdier. Det mest klassiske eksempel på denne type merker har en i skillingsmerker som ble overtrykt verdier i kroner og øre.

Enkelte mennesker vil finne slike merker tiltalende, fordi de anser dem for et bevis på at postverket er en sparsom institusjon som ikke ødsler med kundenes (skattebetalernes) penger. Og en kan være enig i dette syn, såfremt postverket virkelig sparer noe av betydning ved å utgi et slikt provisorium. En kan nemlig ikke kalle det sparing, når postverket omgjør en hvilken som helst resteklatt av ukurante frimerker til provisorier. For på ett vis har de jo et slags fattigmannspreg.

I 1922 nyttiggjorde postverket seg 50 tusen ark (5 millioner ukurante merker) ved å overstemple 25-øres merker med 5 øre.

I 1905 «nyttiggjorde» postverket seg 600 ark (60 tusen ukurante merker) ved å overstemple skillingsmerker med en kroneverdi.

Disse to kontraster forteller hele den historie som artikkelen her skulle vise. I det ene tilfelle en rettfærdiggjort sparing, i det annet tilfelle en frimerke-emisjon som en filatelist vil karakterisere som «moralsk kriminell».

(Forts.)

KATALOG OVER NORGES HELPOST

FORORD

«Katalog over Norges helpost» foreligger hermed i sin første utgave. Det har lenge vært et ønske blandt samlere å få en fullstendig norsk helpostkatalog med priser. Oppgaven er ikke lett, men vi håper at denne katalogen vil være til nytte for samlere og at den snart må etterfølges av nye mere fullstendige og korrekte opplag.

Den første bearbeidelse av et såpass omfattende område som Norges helpost kan ikke bli uten feil og mangler. Vi ber derfor om alle interesserte samleres kritikk og hjelp til fremtidig bruk på samme tid som vi ber om overbærenhet med de mangler katalogen har.

En fullstendig bearbeidelse av de senere utgaver ville ikke ha vært mulig uten den hjelp og støtte en har fått av tidligere frimerkeforvalter, nå byråsjef i Postverket, herr Johan Sundal. Takket være hans interesse for saken har en fått overlatt alle data for utgavene etter 1905.

Det er redaksjonskomiteens håp at denne katalogen vil øke interessen for dette interessante samlerområdet, og vise Norges-samlere at frimerkene alene ikke er tilstrekkelig til å skape en komplett spesialsamling.

Oslo, mai 1950.

T. SOOT-RYEN

B. Hauge C. Pihl S. Sanness

INNLEDNING

KATALOGISERING

Helposten inndeles i denne katalog i: konvolutter, kortbrev, brevkort, tjenestebrevkort, søknadskort og aerogrammer. Katalogen omfatter ikke private konvolutter og brevkort, militærbrevkort, jernbanebrevkort, bydelpost og annen helpost uten påtrykt frimerke med verdiangivelse, da de fleste av disse grupper ennå er for ufullstendig kjent.

Hver av de grupper som er katalogisert har fått egne fortløpende nummer. Selve oppstillingen følger stort sett «Norges-katalogen», selv om inndelingen er noe forandret. Det er helpostobjektene som sådanne som katalogiseres, en kan derfor ikke legge for stor vekt på merkebilledet som bare er en del av hele objektet.

Helposten deles med særskilt overskrift etter det trykkeri som har levert de forskjellige utgaver. Innen disse hovedavsnitt er helposten ordnet i serier med sine spesielle hoder med årstall og de nødvendige kjennetegn for serien, uten at det gis en fullstendig beskrivelse av de nummer den omfatter. Det er lagt vekt på å ordne seriene etter fremstillingsmåten, likeså er merkeklisjéenes type angitt ved omtale av originalstemplenes fremstilling og utvikling.

Fremstillingsmåten av merkeklisjéen angis så vidt denne er kjent. Omtale av merkeklisjéene er satt i *kursiv*.

Følgende betegnelser anvendes under hovednummerne:

Arabiske tall med nr. foran	Hovednummer.
—»— som underledd	Trykkforskjelligheter som ikke kan regnes til nedenstående kategorier (f. eks. settings).
Romertall	Plateoppsettinger som lett kan skilles.
Versalier	Kartong eller papirforskjell.
Små bokstaver	Farvegrupper.
Petit	Typer eller feil.

I hodene anvendes romertall for de forskjellige typer av riksvåpen (se fig. 1) eller vannmerker. De oppførte tidspunkt betyr tidligste *avlevering* fra trykkeriet, og angir *ikke* datoen for utlevering til frimerkeforvalteren eller for utsendelse av de forskjellige nummer til poststedene. Det kan undertiden være flere års forskjell på disse tidspunkt, men da utgivelsestidspunktet ennå ikke er kjent for alle nummers vedkommende, er inntil videre avleveringstidene valgt. Opplagene, som anføres i parentes, er alltid nettoopplag. Da en ennå ikke har full oversikt over den kasserte makulatur ved den endelige fintelling, vil mindre endringer i opplagsangivelsene kunne påregnes. De «typer» som er karakterisert ved bestemte feil eller «typer» som har hatt, eller fått, typiske feil eller mangler under trykningen, er nevnt under hvert nummer eller hver plate med petit, men en har ikke tatt med annet enn de mest typiske. Når det under en «type» står: «Forekommer med» betyr det bare at en del av opplaget har vedkommende feil.

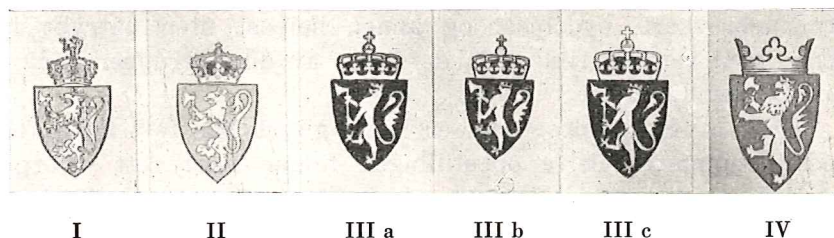

Fig. 1.

Da det for tiden er meget vanskelig å gi de forskjellige serier betegnende navn i likhet med «Norgeskatalogens» serienavn i marginen, vil det kanskje til å begynne med være noe vanskelig å orientere seg i katalogen. For å lette bestemmelsen av brevkortene for dem som ikke har arbeidet med disse tidligere er det stillet sammen nedenstående oversiktstabell. Forhåpentlig vil den være tilstrekkelig for en hurtig og lett førstebestemmelse.

BREVKORT

I. Kort med ramme.

Katalog nr.

A. Litet format ca. 133×76 mm.

1. Verdiangivelse i skilling 1, 2, (3)
2. Verdiangivelse i øre
 - a. Håndsatte rammer med skjøter.
 - x. Parentes med typer i «haleskrift» ... 4—6
 - y. Parentes med typer i blandet sats . 14—17
 - b. Stereotyperte rammer uten skjøter.
 - x. Parentes med typer i «haleskrift» ... 7—11
 - y. Parentes med typer i blandet sats .. 12, 13

B. Middels format ca. 140×90 mm.

1. Ramme med bølgelinje 18—29, 32—34
2. Ramme med perlerad 30, 31

II. Kort uten ramme.

A. Middels format ca. 140×90 mm.

1. Merkeklisjéer i posthorntypen.
 - a. Merkeklisjéer med innskrifter i stolpeskrift.
 - x. «Brev-Kort» i to ord, 10 øre med
«Verdenspostforeningen» i bue 35—39
 - y. «Brevkort» i ett ord 40—43
 - b. Merkeklisjéer med innskrifter i antikva.
 - x. Merkeklisjéer med liten fargeflekk i
posthornbøylen under kronen.
 - I. «Side» og «Adressen» i parentesens
begynner med store bokstaver.
 1. «Til» 9—10½ mm. over første
adresselinje. Parentesen om
«Union Postale Universelle» buet . 44—48
 2. «Til» 7—8½ mm. over første
adresselinje. Parentesen om
«Union Postale Universelle» vin-
kelbøyet 49—54

- II. «side» og «adressen» i parentesens
begynner med små bokstaver.
10 øre med NORGE
NORVEGE til venstre 55—59
- y. Merkeklisjéer uten fargeflekk i post-
hornbøylen under kronen (oppgravert
originalstempel).
- I. Forsiden u delt 60—64, 74
- II. Forsiden delt og med riksvåpen,
type I, til venstre.
1. Uten «Avsender» til venstre ... 65—67
2. Med «Avsender» til venstre 68—73, 75—80
2. Merkeklisjéer i Løvetype II 81—86
- B. Stort format ca. 148 × 105 mm.
1. Merkeklisjéens høyde mindre enn 20 mm.
Løvetype II. 15 + 15 øre uten riksvåpen til
venstre 87—93
2. Merkeklisjéens høyde over 20 mm. Løve-
type III.
- a. Riksvåpen med vanlig tegnet løve og smal
krone, type II; 10 + 10 øre uten riksvåpen 94—98, 104 I
105 I
- b. Riksvåpen med stilisert løve på helfarget
bunn og bred, lav krone, type III.
- x. Kulen over kronen med enkeltlinjet
kors eller ufarget, type III 9, b 99—108
- y. Kulen over kronen med dobbeltlinjet
kors, type III c 113—118
- c. Riksvåpen med «Olavskrone», type IV ... 109—112

TJENESTEBREVKORT

- I. Merkeklisjéer i type «Tjenestefrimerke».
- A. Middels format ca. 140 × 90 mm 1—4
- B. Stort format ca. 148 × 105 mm. 5—11
- II. Merkeklisjéer i type «Offentlig sak».
- A. Riksvåpen med vanlig tegnet løve og smal
krone, type II 12—14
- B. Riksvåpen med stilisert løve på helfarget
bunn og bred lav krone, type III.
1. Kulen over kronen med enkeltlinjet
kors, type III a 15
2. Kulen over kronen med dobbeltlinjet
kors, type III c 19—22
- III. Merkeklisjéer i type «Solkors».

- A. Riksvåpen med stilisert løve på helfarget
bunn og bred lav krone med enkeltlinjet
kors i kulen, type III a 16, 17
- B. Riksvåpen med «Olavskrone», type IV 18

TRYKNING

All norsk helpost er fremstillet av norske trykkerier. Helt til Emil Moestue A/S i 1937 overtok leveransene ble all helpost fremstillet i boktrykk. Moestue leverer enkeltbrevkort, kortbrev og søknadskort i dyptrykk.

Følgende trykkerier har hatt leveransene:

1871/79	P. Petersen.
1880/81	Halvorsen & Larsen.
1881/85	Chr. Johnsen.
1886/95	Centraltrykkeriet.
1896/1937	Chr. H. Knudsen.
1937/—	Emil Moestue A/S.

Av kortbrev og brevkort i boktrykk er det trykt et bestemt antall på hvert ark. I tidens løp er antallet forandret en del, men en har nå full oversikt over hvor mange det er trykt samtidig av de forskjellige utgaver.

Satsen til et helt ark kalles en plateoppsetting, og hvert enkelt kortbrev eller kort i denne plateoppsetting kalles i denne katalog en *type*. Således betyr kt. — korttype, kv. — konvoluttype, osv.

Satsen til en plateoppsetting er dels håndsatt for hver type, dels er det nødvendige antall klisjéer mangfoldiggjort over en håndsatt oppstilling. I denne kan iallfall merkeklisjéene, men visstnok også andre deler, skiftes ut under trykkingen.

Det er ikke oppbevart noe «helark» av helpostleveringene. De nummer som er gitt de forskjellige typer, er derfor tilfeldige, og det fins ikke noen mulighet for å rekonstruere arkene.

Merkeklisjéene som er anvendt, er fremstillet av det originalstempel som samtidig anvendtes til fremstilling av klisjéene for frimerkeleveringene. Fremstillingsmåten har vekslet i tidens løp. Ofte ble det fra originalstemplet fremstillet flere «moderklisjéer», og i hver av disse ble verdiangivelsen inngravert. En får da et bestemt antall typer av merkeklisjéene. Andre ganger ble verdiangivelsen inngravert på hver enkel klisjé, og man får like mange klisjétyper som det ble laget klisjéer. Disse fremstillingsmåter anvendes for en hel rekke av posthorntypenes frimerker. Senere ble det innskutt et ledd i fremstillingen mellom originalstempel og «moderklisjéene», slik at alle klisjéer fikk ensartet form av det lille verdissiffer, men små forskjeller i «moderklisjéene» kan allikevel finnes, slik at en også her får bestemte «typer».

(Forts.)

BOKER og Tidsskrifter

Editors of philatelic works are requested to kindly send review copies to the following address:

Livres pour compte rendu, journaux etc. doivent être adressés à:

Die Herren Verleger von philatelistischen Arbeiten werden ersucht, Rezensionsexemplare davon an die untenstehende Adresse gef. zu senden:

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT
Postboks 46, Høvik.

Hugo Olsson og F. Benzinger: *Svenska Postverkets frankotecken*. — Del I a, utgitt 1950 (september 1949), 142 sider, pris sv. kr. 9.00. Del III, utgitt i mai 1947, 115 sider, pris sv. kr. 7.00. Del IV, utgitt i februar 1948, 196 sider, pris sv. kr. 9.00.

Disse uvanlig vakre monografiene omhandler:

I a: Skilling banco-frimärken i vapen-
typ. — III: Konung Oscar II:s porträtt-
frimärken och samtida frimärken av post-
hus och tvåfärgad siffertyp. — IV: 1910
—1920 års vanliga frimärken med lilla
riksvapnet och Konung Gustaf V:s por-
trätt samt tjänstefrimärken, landstorms-
frimärken och luftpostfrimärken.

Grunnlaget for avhandlingene om disse studieområdene er først og fremst herr F. Benzingers spesialsamling over de svenske frimerkene med varianter, utkast og forslag, gravyr- og fargeprøver. Forfatterne har nyttet «Postmusei samlinger», deler av andre større samlinger og «all bevarad tryckmateriell», videre har poststyrets styreprotokoll, utredninger, rekvisisjoner, reversal, korrespondanse o. m. vært nyttet.

Ved forespørsler

til tidsskriftet må svar-
porto vedlegges.

Når det gjelder farger og nyanser, dette vanskelige område i svensk filateli, er der utenom Ostwalds tidelte skala også nyt-
tet betegnelse på «dempningsgraden», d. e. i hvilken grad de respektive fargene er blitt dempet med svart for å oppnå den nyanse som var ønskelig. Dette er noe helt nytt i filateli, et verdifullt hjelpe-
middel oppfunnet av den ene av forfat-
terne — lektor Hugo Olsson.

Alle 3 delene av verket som til slutt vil utgjøre en stor *svensk håndbok*, innehol-
der en mengde nyoppdagelser som alt i alt vil forandre oppfatninger vi hittil har hatt om de svenske merkeserier.

Forfatterne har ikke gått av veien for noen vansker når det gjaldt å skaffe til veie opplysninger om de respektive ut-
gavers forhistorie. Beskrivelse og bilder over utkast og prøver er helt utmerket. En finner utredninger om trykkplatenes framstilling og deres tekniske eiendom-
meligheter, de respektive merkers vari-
anter i farge, papir, tagging, gummiering, og systematisk ordnet beskrivelse over de viktigere klisjé- og platefeil med forkla-
ring på hvordan slike har oppstått.

Forfatterne sier at hensikten med de-
res arbeid er dobbel: Først vil de forsøke å gi et bilde av den svenske postens ut-
vikling gjennom et sekel, slik den avspei-
les i frimerkene. De vil gi *filateli en postal bakgrunn*, opplyse om hvorfor nye verdier blir gitt ut, hvorfor typene end-
res, fargene veksler osv.

For det andre vil de gi en så vidt mulig allsidig utredning om «disse små kunst-
verk»s tilblivelse — fra de første utkaste-
ne til de ferdigtrykte arkene.

En kunne skrive meget om disse ytterst interessante studieområdene, om det fond av viten forfatterne her gir oss på et lett-
fattelig og oversiktlig vis, om bokenes høye standard som trykksak og om «håndboken»s eleverte plan som lærebok. Bare et par ting savner jeg — vesentlige eller uvesentlige, det er kanskje en smak-
sak — *bilder* av alle de klisjé- og platefeil som nevnes, dernest *verdikoefisienter* for de mange sjeldenheter som fins i svenske frimerker.

Jeg vil komplimentere forfatterne med deres store og fortjenstfulle innsats og svensk filateli med et filatelistisk stor-
verk, en kilde til glede og viten for alle som sysler med de interessante svenske frimerkeutgavene.

Johs. Jellestad.

Postage Stamps of the United States 1847—1949. Utgitt av det amerikanske postvesen. 185 sider, 50 c.

Som tittelen antyder gir denne bok korte postale og biografiske opplysninger om alle amerikanske merker til og med Annapolis minnesmerket. Hver serie avbildes, merkene beskrives nøye, og grunnen til deres utgivelse oppgis. Til slutt følger oppgaver over opplagstallene for alle minnermerkene samt platenumre.

I forordet nevner postdirektøren at boken sendes ut for at filatelister fra alle verdens kanter skal kunne få et grundig kjennskap til de amerikanske merker, og han hevder at ingen fritidsbeskjeftigelse appellerer så til folk i alle aldre som filateliaen gjør.

Chr. Stub-Jørgensen: Frimerker og Filateli. Aarhus Frimerkehandel, Aarhus. 128 sider, dkr. 5.50.

Denne bok, som nærmest er beregnet på nybegynnere, er en revidert utgave av J. S. Løbbechs «Generalsamlingen». Boken inneholder mange gode råd og nyttige vink som skal hjelpe den unge samler over de verste vanskeligheter han kan støte på og hindre ham fra å begå for mange feil — som forfatteren sier i forordet: «Jeg har selv begået de fejl jeg advarer læseren imod.»

Hawai — dets frimerker og posthistorie.

Dette er et meget stort verk, skrevet av d'herre Henry A. Meyer, admiral Harris, William J. Davry, John K. Bash og andre.

Det er også et sjeldent vakkert verk og begynner med Hawai's posthistorie før 1850. Utmerkede fotografier viser en del gamle brev, hvorav det eldste er fra 1820. Der fortelles videre om øyenes postadministrasjon, om private ekspress-selskaper m. m., alt i inngående detaljer.

Hawai's første frimerker var de såkalte «Missionaries», som ble utsendt den 1ste oktober 1851. Senere kom Kamehameha III's utgave i mai 1853. Frimerker av den 1ste utgave er sjeldne, en kan godt si usedvanlig sjeldne. Admiral Harris peker, i et avsnitt, på engelske og amerikanske

frimerkekatalogers feil eller feilaktige opplysninger. Således f. eks. om 2 c. Missionaries — hvor Stanley Gibbons setter prisen for dette frimerke til £ 5 500-0-0. Forfatteren sier at 2 c. frimerket eksisterer ikke ubrukt.

Den tredje serie er «the Nummernals», som utkom den 1ste august 1859. Denne utgave var beregnet på post mellom øyene i Hawai-gruppen og kalles for «Interisland» frimerker, altså med begrenset postal gyldighet. Etterpå følger de senere utgaver, stempler m. m.

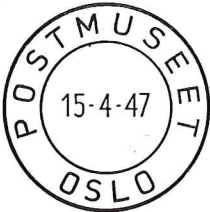
Det er vel sjelden at hvert objekt blir så inngående studert som i dette verk. Når en er kommet gjennom de 400 sider, forstår en at her foreligger alt oppnåelig materiell, alle oppnåelige opplysninger til i dag — likevel er der en del ting som er uløst.

Verket har vel ikke interesse for den alminnelige samler her hjemme, men når jeg nå anmelder det allikevel, da skyldes det det enestående grundige arbeid som er nedlagt i studiet av disse overmåte sjeldne saker — men også fordi det står som en minneste over det filatelistiske studiearbeid og dets utøvere som admiral Harris representerte.

Admiral Frederic R. Harris døde i fjor, 78 år gammel. Det er vel ikke for meget å si, at for ham var anskaffelse av studiemateriell like viktig som å skaffe seg de store sjeldenheter til sine samlinger. Han var vitebegjærlig og ville gjerne finne svar på de spørsmål han stilte seg selv eller andre kom med. Han var en sjelden vennlig og hjelpsom mann, storslått, og tross sin høye alder var han en personlighet som ble lagt merke til hvor han fór.

Admiral Harris var ved sin bortgang president for The Philatelic Foundation og hadde innehatt en rekke tillitsverv innen de forskjellige filatelistiske organisasjoner i New York.

A. O.

Besøk
Postmuseet

Åpningstider:

Søndag	kl. 12—15
Tirsdag	» 10—15
Torsdag	» 10—15
Fredag	» 10—15

ANDREAS HOFER

Til Andreas Hofers 140-årige dødsdag den 20. februar 1950 utga det østerrikske postverk et merke på 60 g. Merket er fremstillet i dyptrykk i det østerrikske statstrykkeri.

Professor Dachauer har valgt som forbilde for sitt portrett av Andreas Hofer, et portrett malt av Plazidus Altmutter, sønn av den bekjente tiroler genre-maler Franz Altmutter. Plazidus Altmutter var så heldig å få malt portrettet av verten «am Sand» gjennom en dør til et naboværelse i vertshuset «Zum Mondschein», da Hofer av overtro hadde frabedt seg enhver portrettmaling.

Andreas Hofer kom til verden den 22/11 1767 i St. Leonhard, det viktigste sted i den yndige Passeier-dalen nord for Meran, som sønn av verten til vertshuset «am Sand», Josef Hofer og Maria, født Aigentler. Han mistet tidlig sin mor og ble oppdratt av sin stemor og arbeidet i farens kro. Da han var blitt voksen, overtok han vertshuset «am Sand», og ektet i 1789 Anna Ladurner fra Algund, som fødte ham sju barn. Fram til året 1809 hører man ikke meget om hans liv; bare den 3. april 1797 finner vi ham som leder for skyttere fra Passeier-dalen ved en fektning i Jenesien (ved Bozen).

Den 26. desember 1805 var Tirol blitt bayersk, men tirolerne var i den følgende tid ikke fornøyd med den bayerske regjering og ville tilbake til det østerrikske styre. En deputasjon av tillitsmenn fra Tirol sluttet seg til Andreas Hofer som representant fra Passeier-dalen og reiste med ham til Wien, hvor han bodde i Schmalzhof gasse 5 fra 26. januar til 3. februar 1809. Utstyrt med nøyaktige instruksjoner organiserte Hofer med sine trofaste tilhengere den historiske opp-

stand i Tirol. Under denne oppstand ledet han i egenskap av riksstyrer også i noen tid Tirols regjering fra Hofburg i Innsbruck.

Noe endelig resultat oppnådde ikke Hofer. Han måtte til sist trekke seg tilbake til Pfandler-hof og derfra til Pfandler-alpene, hvor han ble tatt til fange den 28. januar 1810 etter å være blitt forrådt av en nabo, og ført til Mantua den 5. februar. Her ble han stilt for krigsrett den 19. februar 1810 med den unge sakfører dr. Joachim Basevi fra Mantua som forsvarer, dømt til døden og skutt den 20. februar ved Porta Maggiore.

I anledning av Oslos 900 års jubileum utga Postverket den 15. mai en serie på 3 merker i verdiene 15, 25 og 45 øre.

Merkenes motiv er det samme som den plakat der vant førstepremien i jubileets plakatkonkurranse, og merkene er et nytt eksempel på at en god plakat kan bli et dårlig frimerke. På plakaten tegner rådhusets røde kontur seg skarpt mot det mørkt grønne hode. På merkene glir hode og tårn i ett, og resultatet er at det ser ut som om hodet står på en lang, kraftig stake. Det kunne ha blitt et godt frimerke, motivet er tiltalende, men det burde vært omtegnet med frimerkeframstilling for øye. For øvrig hadde det vel vært mer naturlig om det som merkebilde var blitt benyttet noen motiver fra byen Oslo. Det skulle vel være litt å velge mellom. Nå virker merkene som et hastverksarbeid og som om komiteen — eller hvem det nå er — har sagt at: ja, så får vi bruke plakaten da. En god ting er det imidlertid med merkene, nemlig fargene. De er friske og kraftige.

Filatelistisk etikette.

Liksom de forskjellige grupper av mennesker i samfunnet er underkastet sine omgangsformer, bør vi filatelister holde oss til filatelistisk etikette, og der finnes altfor mange som synder mot den.

Her følger en del regler som en filatelist bør iakttå.

Den ideelle filatelist er:

1. Han som er en flittig samler på det område han har valgt seg og som viser stor interesse for merkene og aktiviteten hos andre samlere på samme område.
2. Han som alltid er lojal og aldri tar fordel av andre samleres uvitenhet ved kjøp eller salg av frimerker.
3. Han som studerer sine merker og som — når han oppdager noe viktig — lar andre også ha nytte av det ved å diskutere sin oppdagelse på klubbmøter eller i den filatelistiske presse.
4. Han som ikke hamstrer for mange frimerker som er vanskelig å få fatt i, men også gleder sine mindre heldige kolleger ved å bytte eller avstå dem til rimelig pris.
5. Han som blir medlem av en filatelistklubb og deltar i dens virksomhet.
6. Han som gjerne råder og hjelper unge samlere og ikke gir dem stygge eller ødelagte frimerker bare fordi de er barn. Et merke som ikke er godt nok for hans egen samling, skal heller ikke komme i andres samlinger. Det skal kastes med en gang.
7. Han som bestandig holder seg à jour med alt som angår frimerker. Han skal derfor lese filatelistiske tidsskrifter til støtte for utgiverne og seg selv.
8. Han som er filatelist bare for hobbyens skyld og ikke har til hensikt å tjene på den.

Hvis vi alle holdt oss disse enkle regler for øye, ville vår hobby bli meget rikere og hyggeligere.

Nick. J. van Dijk.

Frimärksutställning i Jönköping.

I anslutning till Sveriges Filatelist-Förenings XI kongress anordnar Jönköpings Filatelistförening på uppdrag av S.F.F. en frimärksutställning under tiden 6—10 september 1950. Plats: KFUM's lokaler. Intresserade samlare inbjudas att delta. Utställningen indelas i följande grupper:

1. Sverigesamlingar.
2. Övriga nordiska länder.
3. Utomskandinaviska länder.
4. Flygpostsamlingar.
5. Motivsamlingar.
6. Stämpelsamlingar.
7. Kuriosasamlingar.
8. Helsakssamlingar.
9. Ungdomssamlingar.

Prisbedömning kommer ej att äga rum. Däremot erhåller varje utställare en minnesplakett. — Utställningsramarnas inre mått är: bredd 70 cm., höjd 100 cm. och har plats för 9 st. blad av Boreks format. Anmälan skall innehålla en kortare beskrivning av vad som erbjudes. Utställningsobjekten sändas pr. post och i assurerat skick. Kostnaderna härför jämte returfrakt betalas av oss. Försäkring under tur- och returtransport samt under utställningstiden betalas jamväl av oss. Av den anledningen är det nödvändigt, att anmälare meddelar önskat försäkringsvärde. Vi ansvarar icke för högre värde än försäkringen enligt anmälares uppgift bör omfatta.

Anmälan insändes till utställningens sekretärare, direktör Malte E. Linnarsson, Jönköping, tel. 515 eller 1695, och senast den 1 maj 1950.

Jönköpings Filatelistförening.

Lennart Schånberg.

Ordförande.

Sven Swedman. Malte E. Linnarsson.
Utställningskommisarie. Utställningssekr.

Møtereferater fra FORBUNDSKLUBBENE

D'herrer Sekretærer bes sørge for å sende inn referatutdrag *omgående*. Referatutdragene må være *kortfattede*, og skal være redaksjonen i hende senest 5. i hver mnd. Sterkt forsinkede referater kan ikke påregnes inntatt.

KRISTIANSANDS FILATELISTKLUBB

Møte nr. 299 ble holdt på Central Hospits tirsdag 21. mars 1950 under ledelse av formannen, Sigurd B. Johnsen. 16 medlemmer var til stede.

Referat fra forrige møte ble opplest og godkjent. Deretter anmeldte formannen en del ankommen post og de siste nummer av tidsskriftene. — Der forelå en søknad om opptakelse i klubben. — Formannen refererte så et hyggelig brev fra vårt medlem Bjørn Melbye, Oslo, som i sin begeistring over å ha vunnet i gratislotteriet på generalforsamlingen, hadde oversendt oss flere serier U.P.U.-merker fra England og Kolonier. Selvsagt ble gaven mottatt med stor begeistring. — Endelig henstilte formannen til medlemmene å benytte klubbens bibliotek i større utstrekning enn hittil, og han anmeldte et par nye bøker som var anskaffet.

En mindre lynauksjon ble avviklet av Huskomiteen ved M. Berg Thomassen. Til slutt la salgslederen fram en masse utvalgshefter. — Møtet hevet kl. 22. *O. Jarl Hansen.*

Møte nr. 300 ble holdt på Hotell Astoria tirsdag 25. april 1950 under ledelse av formannen, Sigurd B. Johnsen. Der var til stede 23 medlemmer samt 1 gjest.

Formannen åpnet møtet og ønsket de fram-møtte velkommen til klubbens møte nr. 300. Der ville i den anledning bli servert varm aftens med øl og dram, og han håpet alle ville komme til å hygge seg.

I anledning av den merkeombytningsaffære som var forekommet i klubben, meddelte han at den skyldige — Kr. Kristiansen, Kjørrefjord — var blitt ekskludert som medlem.

Til slutt minnet formannen om den påtenkte utstilling til høsten, og nevnte at styret nå ventet på anmeldelser fra medlemmene.

I 5 minutter serien anmeldte Joh. D. Behrens Tullbergs bok: *Handbok for Filatelister*, og anbefalte denne på det beste.

Etterat bibliotekaren hadde anmeldt de siste nummer av tidsskriftene, var man ferdig med første del av programmet og gikk til bords. Maten smakte utmerket, og det varte ikke lenge før stemningen var på topp. Vi hygget oss ved bordet en times tid, og da kaffen var servert, kom neste post på programmet. Det var en gjetekonkurranse ved Elvind Wirsching, og de mange intrikate spørsmål voldt atskillig hodebry. Vinnerne ble: 1) Rolf Lochner Christiansen. 2) Joh. D. Behrens. 3) Sigurd B. Johnsen, Georg Dahl og A. T. Arntzen.

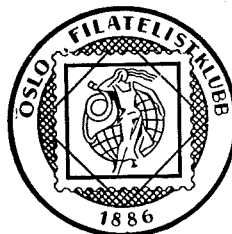
For å dekke en del av utgiftene ved tilstelningen ble der så holdt en utlodning over en rekke frimerker etc., og loddsalget gikk strykende. Der var en rekke pene gevinster, og hovedgevinsten

— presidentserien Island 1944 på førstedagsbrev — ble vunnet av Arne J. Hansen.

Som gjest var til stede Thorleiv Nielsen, som nettopp var kommet til Norge fra Australia, hvor han hadde oppholdt seg i 25 år. Han ga en liten orientering om forholdene der, som medlemmene påhørte med stor interesse. I den forbindelse opplyste M. Berg Thomassen at herr Nielsen hadde skjenket 100 kroner som gave til klubbens Husfond, og denne meddelelse ble mottatt med begeistring. Berg Thomassen takket for gaven, som var et kjærkomment bidrag til Husfondet.

Salgslederen la fram en rekke utvalgshefter, og der var stor kjøpelyst. *O. Jarl Hansen.*

OSLO FILATELISTKLUBB

Møte nr. 1282 ble avholdt mandag 3. april 1950 i Oslo Handelsstand, under ledelse av formannen, kunsthandler Arnstein Berntsen. Til stede var 64 medlemmer og 11 gjester.

Formannen ønsket spesielt professor Walter L. B. Bose fra Buenos Aires velkommen — samt de frammøtte representanter fra Postverket, fungerende postdirektør, regnskapssjef Homme, trafikk-sjef Lid og andre. Professor Bose var spesielt utsendt fra Argentina til Skandinavia for å gjøre oppmerksom på en internasjonal frimerkeutstilling som skal holdes i Buenos Aires til høsten. Den argentinske ministser avla også møtet et besøk.

Referat fra forrige møte ble opplest og vedtatt. — 2 nye medlemmer ble opptatt: 766 Gros-serer Lothar Magnus Western-Doll, Sverige. 767 Skreddermestser Otto Fagernæs, Oslo. Det forelå en anmeldelse. Nr. 706, gårdsarbeider Emil Christensen, Billingstad, ble strøket som medlem for manglende kontingent.

Holtan refererte en del nyheter og la fram byggetønsker etc.

Ulleberg takket for gaver til biblioteket fra: Trygve J. Storm, E. G. Spørck, Gustav Larsson, Einar Ernst, Postmuseum i Stockholm ved direktør Nils Strandell, Omar Eliassen og Tore Solheim.

Aftenens overraskelse var professor Bose's foredrag om Den posthistoriske utvikling i de iberio-amerikanske land, hvor han med et vell av detaljer redegjorde for postvesenets utvikling i de spanske og portugisiske besittelser i Amerika fra begynnelsen av 1500-tallet til staten i løpet av det 18. århundre overtok postadministrasjonen. — Formannen takket professor Bose for foredraget, som var spesielt interessant fordi det behandlet et område som er lite kjent for oss i Norden. Medlemmene sluttet seg til formannens ord med en kraftig applaus.

Den tillyste diskusjon om sommermøtet skal gjelde som medlemsmøte, mente formannen ikke hadde noen misjon, da dette er bestemt ifølge klubbens statutter, og et eventuelt forslag om forandring heri kun kan behandles av generalforsamlingen. Diskusjonen ble deretter enstemmig frafalt.

Holtan viste fram den elektriske vannmerkesøker som nylig sto omtalt i tidsskriftet. Der-

etter fulgte en lynauksjon til inntekt for Husfondet, og til slutt gratislotteri for tilstedeværende medlemmer. Møtet ble hevet kl. 22.

Per Widerøe.

Møte nr. 1283 ble avholdt mandag 17. april 1950 i Oslo Handelsstands lokaler, under ledelse av formannen, kunsthändler Arnstein Berntsen. Til stede var 61 medlemmer og 7 gjester.

Formannen ønsket foredragsholderen, kontorsjef Jarle O. Stensdal, vårt medlem konsul W. Amons, Zaandyk, Holland, samt de frammøtte medlemmer av Junioravdelingen velkommen til møtet.

Holtan la fram en del nyheter og auksjonskataloger og refererte det finske postverks innbydelse til konkurranse om frimerker til sommerolympiaden 1952. Enn videre referertes Morgenpostens artikler om feltmarchal Montgomerys frimerkekjøp på posthuset i Oslo, og meddelelsen om at der skulle være satt i gang en aksjon innen OFK's medlemmer for å skaffe generalen en prima Norgessamling. Forbundets president og OFK's formann skulle eventuelt overlevere den i London i forbindelse med den internasjonale utstilling. Formannen måtte imidlertid meddele at hverken han eller noen annen i styret hadde kjennskap til saken. Finn O. Arnesen kunne opplyse at Meidell Hopp, som var artiklens forfatter, hadde oppsøkt ham en gang om den sak.

Aftenens hovedpost var redaktør Stensdals foredrag med lysbilder: «Norges historie på frimerkene», holdt første gang under den norske frimerkeutstilling i Stockholm i januar i år. — Stensdal tok oss med på en kavalkade gjennom Norgeshistorien fra Sagatid til Nåtid belyst ved de norske frimerker. Foredraget var spekket med sitater, bl. a. fra Snorre, og sluttet med Øverlands dikt «Vårt land». Det elegante foredrag ble lønnet med stormende applaus.

Tor Holtan.

TROMS FILATELISTKLUBB

holdt sitt 175. møte mandag 27. mars 1950.

Referater og skriv ble referert, og deretter ble Vidar Georgsen, Tromsø, opptatt som medlem i klubben.

Arnold S. Ødegård holdt så et foredrag om 4 sk. Oscar. Det er dette materialet han skal ha på utstillingen i London i mai. Han gjennomgikk frimerkets historie og kom så inn på de ting som gjør at merket lar seg spesialsamle. Først gjennomgikk han grovt kjennetegnene på merkene i arket og viste sin oppplating. Samtidig viste han også en del par, trestrips og til og med en firstrip på brevstykke. Det han imidlertid hadde lagt sitt arbeid på, var papirforskjellighetene i de forskjellige trykningsperioder, og han viste hvorledes han var kommet fram til klare differanser både med hensyn til papir og farge i de forskjellige periodene.

Sekretæren hadde laget til en gjettekonkurranse, som imidlertid ikke fikk så godt utfall som han hadde ventet. Av 10 oppnåelige poeng fikk Stausbøll som bestemann 5 og Presterud 4. Ødegård minte så om klubbkonkurransen, og til slutt var det gratislotteri.

Wilhelmsen, sekr.

BERGENS FILATELIST-KLUBB

holdt møte nr. 362 torsdag den 20. april 1950 under ledelse av formannen, F. C. Svendsen. 51 medlemmer var til stede. Dette er ny frammøterekord.

I anledning av aftenens spesielle interessante foredrag hadde styret sendt innbydelse til presse og post. Formannen åpnet møtet med å ønske pressens og postkontorets representanter samt aftenens gjest og foredragsholder, Arnstein Berntsen, Oslo, velkommen. Denne holdt foredrag om «Norge ubrukt før 1910». Foredraget var ledsaget av demonstrasjon av en del av Berntsens samling, nemlig den som skal legges fram for juryen ved den internasjonale utstilling i London. — I et timelangt, fengslende foredrag ga Berntsen en orientering om norske ubrukte frimerker i tiden 1855—1910, idet han etter hvert nevnte hva han viste i sin samling av spesielt sjeldne ting, ofte med anførsel av hva som overhodet var kjent. Dette ga også en orientering om sjeldenhetsgraden. Berntsen påpekte hvor lite vi ennå vet om en hel del av våre gamle frimerker, på grunn av lite materiell for oppplatingsstudier. Det skyldes også at Postverket ikke har oppbevart trykkplatene eller hele ark av de gamle merkene. Men på enkelte områder var man kommet langt — og han ga en særlig honnør til Johs. Jellestad for hans enestående forskerarbeid på dette område.

Berntsens foredrag ble lønnet med kraftig bifall. Siden hadde man anledning til å besiktige deler av Berntsens samling, hvor der var mange vakre ting.

Etter aftenens redegjorde Schou for forslag til påtenkt «Høstkonkurranse». Etter en kort diskusjon ble dette vellykte møte hevet i 23-tiden.

Erik Wiborg.

TØNSBERG FILATELISTKLUBB

holdt sitt 229. medlemsmøte i Hotell Klubben den 12. april, ledet av formannen, H. Wedel-Jarlsberg. Her var det til stede 16 medlemmer + 1 gjest, nemlig formannen i Drammens Filatelistklubb, ingeniør H. Sverdrup, som ble ønsket særlig vel møtt.

Referat fra forrige møte ble opplest og godkjent, og videre ble det referert en del inkommet post.

Ordet ble så gitt til kveldens kåsør, Sig. Løkeberg, som fortalte om avstempling av norske frimerker, helt fra de først kjente avstemplinger på pre-filatelistiske brev, og om alle de avstemplingsmetoder som kom etter hvert. Han supplerte sitt kåseri med å vise fram en del av sin store Norgessamling med allehånde sjeldne avstemplinger, som han har skaffet seg i tidens løp og som var ukjente for de fleste av dem som var til stede. Som utpreget Norges-spesialist og i egenkap av avismann kjenner Løkeberg tilfalle sitt emne, både filatelistisk og typografisk, og han høstet da også stort bifall for sitt kåseri, som medlemmene gjerne ønsket hadde vart lenger.

Etterpå var det en liten auksjon til klubbkassen, hvor det kom inn kr. 29.00, og så hygget medlemmene seg med prat og bytting en stund utover kvelden.

Bj. Herlin.

Bestillinger

på Tidsskriftet, særtrykk, enkelte nummer samt korrespondanse ang. annonser sendes til forretningsføreren: Kjøpmann *F. C. Svendsen jr.* — Sportsdepotet, Bergen.

Samler-annonser.

PRIS PR. LINJE KR. 0.75, MINIMUM KR. 4.00.

N.F.T. 1949. De burde vel også hatt landsmøte-nummeret når De skal binde inn Deres årgang. Fås ennå fra *F. C. Svendsen, Sportsdepotet, Bergen.* Pris kr. 1.20 fritt tilsendt. Send beløpet gjerne i frimerker.

NORSKE FRIMERKER - EKSPERTISE SERVICE

J. Jellestad, J. Moes gt. 6, Bergen

AVERTER I TIDSSKRIFTET!

14 000 Priser er ændrede i AFA Frimærkekatalog 1950 Europæiske Lande fra sidste Aar. Det nye Katalog til n. Kr. 12.80 hæft. eller n. Kr. 14.00 kart. + Porto faas hos Bog- og Frimærkehandlere eller direkte fra *Aarhus Frimærkehandel — Bruunsgd. 33, Aarhus.*

Fra vort righoldige Lager af klassiske og moderne Frimærker fra alle AFA Landene ekspederes Ordre efter Katalogets Prisnoteringer. — Til fremskredne Samlere sendes gerne Udvalg i bedre Mærker efter Mancoliste. *Aarhus Frimærkehandel, Bruunsgd. 33, Aarhus.*

FRANKER FILATELISTISK!

Suche norwegischen Massenwaren. Für 100 verschiedenen norwegischen Marken, gebe ich 150 verschiedenen ungarischen Marken ab. 1944. — *Dr. Schermann Imre — Dr. Balogh Kalman str. 4, Szolnok, Ungarn.*

Suche Skandinavien, auch Massenware, gebe Ostzone. — *Friedrich Rehe. (15 b) Neustadt/Orla, Tyskland.*

TYSKLAND FORTRYKKS ALBUM

Utgitt av Stenders Forlag (dansk). 106 blad med plass for alle (over 1500) merker 1872—1949. — Ca. 750 illustrasjoner, — dansk og engelsk tekst. Format 26 x 30 cm.

Skrubind, utvendige skruer kr. 24.00
Skrubind, innvendige skruer kr. 29.00
Klembind kr. 37.00

Til salg i alle frimerkeforretninger.

ALLE NORSKE FRIMERKER

kjøpes kontant. Innkjøpsliste (mars 1950) over brukte og ubrukte frimerker samt førstedagsbrev sendes mot 30 øre i ubrukte frimerker.

ANTON HOLMBOE

Frimerker en gros.

Prof. Dahls gt. 53 B, Oslo. Telef. 55 12 25.

Medlem Norsk Frimerkehandler Forening.

Danmark.

Enhver Filatelist maa følge med i Danmarks mest aktuelle og populære Maanedblad

FRIMÆRKESAMLEREN

Uafhængigt Fagblad for Filateli, — Frederiksborggade 3, København K.

Udgivet af Frederiksberg Frimærke Forening.
Organ for talrige Samlerklubber.
Chefredaktør: Dr. M. Wall.

Udkommer den 15. i hver Maaned (Juli/August som Dobbelnummer).

Ab.ment 1950 Kr. 7.50 frit tilsendt.

Billig Annoncetarif —
Stor Annoncedel.

Abonnement og Annoncetegning kan i Norge ordnes ved

*F. C. SVENDSEN JR.,
Sportsdepotet — Bergen.*